

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII.

19. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 795.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

TOHO ZDE JEŠTĚ NEBYLO!

Krásná odměna pro rozšiřovatelky "České Ženy."

Získávat nové odběratelky "České Ženy" není snadné, a proto těm, kteří nám získají novou odběratelku, udělíme tuto novou, překrásnou premii. Je to skvost moderní umělecké výroby, na který bude každá česká a katolická domácnost hrda. Není to žádný malý medailonek, nýbrž větší obraz, vytlačovaný v kovu, matricemi, barvy buď zlaté nebo stříbrné, shotovenými dovednými rytci v

Evropě. Velikost obrazu je $16\frac{1}{2}$ při $9\frac{1}{2}$ palce. Představuje "Bolestnou Pannu Marii" a "Ejhle Clověk". Každý obraz je ve zvláštním rámcí ve spojení, a může se zavěsit nebo postavit na stůl nebo skříň. Stínování obličejů je provedeno ručně.

Je nám možno udíleti tuto nádhernou premii za získání pouze jedné odběratelky a to tím, že jsme spolu s jinými závody obstarali jich velký

počet, v naději, že tím povzbudíme naše ctěné čtenářky ku získání nových odběratelek. Časy se již očividně lepší, a tu doufáme, že mnohá krajanka, která si Vaši "Českou Ženu" posud vypůjčovala, si ji předplatí.

V úctě,

**YDAVATELSTVO
"ČESKÉ ŽENY",
1611 South 11th Street
St. Louis, Mo.**

Moderní výchova. Malý René dostal novou vychovatelku, v době tří měsíců již pátou. Jde s ní na procházku a potkají hezkou elegantní dámu. Dáma i René se usmějí, pozdraví se a jdou dále. "Kdo to byl?" táže se vychovatelka. — "Ta paní, myslíte? Ta bývala kdysi u mně maminkou."

Drzý. Můj známý učitel mi nedávno vypravoval toto: Jednoho z mých žáků, který přišel pozdě do školy, jsem začal vyslýchat a zeptal se ho: "Tak mi řekni, kolikrát jsi již přišel pozdě do školy?" — A klouček na to s podivením odpovídá: "Nemám potuchy, pane učiteli. Což pak vy si to nepíšete?"

Sváteční lovec. "Račte si přátel pušku dvouhlavňovou nebo jednohlavňovou?" — "Jednohlavňovou, copak mohu mířit na dva zajíce najednou?"

Ví, co se patří. "Helenko, to není slušné, otáčeti se za každým mladým mužem." — "Ale, maminko, vždyť já se otáčím jen za těmi hezkými!"

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 19. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 795.

M. Sadouská:

PRÍČINA HOSPODÁRSKÉ KRISE - ÚBYTEK OBYVATELSTVA.

V posledních letech rostoucí bídy a nezaměstnanosti poukazují věhlasní sociologové na to, že bídu tu zavinily z valné části mylné zásady neomalthusiánské (zásady o omezování porodnosti), které se počaly šířit a uplatňovat již koncem minulého století. Malthus a jeho přívrženci hlásali, že prý obyvatelstva bude přibývat, kdyby se přirozeně rozmnožovalo, daleko intenzivněji než plodin. k výživě nutných a že tedy lidstvo musí uměle omezovatí rozplozování, nechce-li umřítí následkem nedostatku potravin. Zatím se ukázalo, že je tomu opačně. Prostředků k výživě přibýlo daleko více, než lidí. Svět by uživil dvacetkrát více obyvatel, než jich zde žije za našich dob. Naše krise není krisí nedostatku výroby, ale krisí nadbytku. jež je zaviněna úbytkem obyvatelstva. —

Americký národohospodář Fred W. Ramsey vidí hlavní příčinu současného hospodářského neštěstí v porušení rovnováhy mezi výrobou a spotřebou. Konstatuje, že světová výroba stoupla v posledních letech o 25 proc., obyvatelstva však přibýlo pouze o 10 proc; následkem toho nastala nadvýroba. Výrobků bylo více než spotřebitelů, přestaly se tudíž výrobky zpracovávatí v tak hojně míře, zastavily se továrny, propustilo se dělnictvo — odtud ona hrozná nezaměstnanost. Kdyby se byli lidé přirozeně rozmnožovali, kdyby se byl neuplatňoval v rodinách systém 1 či 2 dětí, nemusilo dojítí k tak strašné nezaměstnanosti, ne-

musilo dojítí k tak děsivé bídě. — Všechno neštěstí je zaviněno tím, že výroba se čím dále intenzivněji rozmnožovala (zejména zdokonalováním strojů), ale porodnost se uměle omezovala a to hlavně ve vrstvách zámožnějších. kde následkem úbytku dětí docházelo k hromadění majetku v jedněch rukou a tím ke vzrůstu kapitalismu. Kdyby bylo v rodinách hodně dětí, a to právě v těch bohatých, docházelo by k dělení majetku a nebylo by tolik milionářů a miliardářů, kteří jsou hospodářsky nebezpeční lidské společnosti. — Systém jedináčků, systém 2 dětí uměle prováděný (tak prováděný, že je to spojeno s hříchy proti 6., ano i proti 5. přikázání Božímu) stává se kletbou národů a států.

Klesající počet porodů je jednou z příčin světové hospodářské krise. Není nadvýroby, je jenom pokles spotřeby. Lidé by měli mítí více dětí. Dítě je velkým spotřebitelem, neboť všechno ničí, své hračky, knihy, šaty. A především mnoho jí. Hospodářský život země závisí na počtu jejího obyvatelstva. Tvrzení, že početný národ chudne, je hrozný omyl. Národové musí mítí mnoho dětí, nechtějí-li zemřít. Silnými a vítěznými budou v budoucnosti národy, které mají mnoho dětí.

Profesor Hersch z university v Ženevě, který studuje základy hospodářského života národů, dokazuje, že čím menší bude porodnost, tím větší bude nezaměstnanost. — Pokles počtu dětí rovná se totiž ztrátě odbytišť v zámožských krajinách. Děti jsou spotřebitelé, starší lidé jsou výrobci. Protože v našich zemích je stejný počet rakví jako kolébek, vede tento vývoj k tomu, že spotřebitelů nepřibývá

tou měrou, kolik stačí vyrobítí výrobci. Tímto stálým poklesem spotřebitelských kruhů, t. j. dětí, růsti musí nezaměstnanost.

Nezaměstnanost tedy neodstraníme omezováním porodnosti, naopak ji zvýšíme! Stejný názor vyslovil vrchní pražský fysik Dr. L. Procházka z přednášky "O zdravotnictví a sociální politice." V ní dovodil, že strach před dětmi (před větším počtem dítek v rodině) je zjevem nezdravým, nanejvýš škodlivým. "Život nenarozených se nesmí nikterak ubíjet! Život lidský je posvátný od početí až k přirozené smrti. Biblické "nezabiješ" je nám základním zákonem. Nebojme se přelidnění. Jen národy s velkým populačním přebytkem mají budoucnost; přebytek ten umístí se na místech nejmenšího odporu — v národech s klesající populací. Starejme se proto o populační vývoj!"

Vidíme, jak věda souhlasí s tím, co od věků hlásá Církev, co hlásá papež Pius XI. v Encyklice "Cudná manželství": Že nejzdravější je ona rodina, kde manželé žijí ve shodě se zákony Božími i přírodními a přivádějí na svět dítky v tom počtu, jak jsou jim svěřeny, nebránice se žádnému potomku nepřirozeným omezováním toho, co je spoluprací na tvůrčím díle Božím.

Ve všech rodinách bychom měli šířítí papežovu Encykliku. — Též upozorňujeme v rodinách na spis: "Krise kolébek vyvolává krise jiné", který vyšel v Hradci Králové, Adalbertinum, Cechy.

Skleněný a při tom pohyblivý dům

V Paříži postavil architekt C. reau dům ze skla, v němž r býti zmenšovány a zvětšov' koje.

“U FARAONA”

Napsal Antonín Hruza.

IX.

Stíny, jež se rozprostřely nad ubohou zemí v den svátku svatě Anny, houstly a černaly, až se proměnily v hustý mrak. Slunce sice vycházelo a zapadalo, a den se střídal s nocí jako každého roku, ale dny nepřinášely radosti, a noci byly příšerně těžké svou neútešností.

I život se zdánlivě bral vyjetými koleji, třeba že naň čihaly úklad a nástraha i ve dnech, kdy se zdálo, že hrůzy neštěstí pozbyly již své účinnosti.

Zatím příval pohrom měnil jen způsob svých výpadů. Hlad běsnil a přiváděl lidi k šílenství. Nakažlivé nemoci plížily se městy, vesnicemi i samotami a rdousily oběti jako podráždění dravci. A se zvláštní zálibou napadaly nejsilnější muže a ženy v nejkrásnějším květu let.

Hlad proměňoval lidi v nelítostné dravce. Člověk člověku se stal nepřítelem, viděl-li, že jeho štěstí nejšší soudruh má ještě sousto k nasycení dětí a sebe. Pomstychtivost podpalovala nejen mysl a krev, nýbrž i majetek.

Cesta ke mlýnům se netrhla lidmi, trpícími opravdu hladem, leč v proudu jejich nebylo lze kontrolovati, nejsou-li mezi nimi i nestvůrné hyeny, které si učinily z lidské bídý výnosný obchod.

A nemohli-li jim mlynáři prodati mouky neb obilí, odcházeli ze mlýnů, lajíce lakomým srdcím a vyhrožujíce červeným kohoutem nebo pod.

Podvod kvetl rudě a na listcích jeho květů třeptaly se místo rosy — krůpěje slz hladových ubožáků.

Bylo po žních druhého roku za války. Nevědělo se tehdy ovšem,

že jejím útrapám bude za dvě léta již konec, ale přece bylo zřejmo, že svět již těžko snáší hrozné běsnění pekla.

A kteréhosi dne, krátce po svatě Anně, přikvačila do krajiny v okolí mlýnů tak strašlivá větrná smršť, že se zdálo, že ji neodolá ani jeden ze silných stromů. Oblaha byla již za večera pokryta mraky černými jako smuteční přikrov, ale neotvírala se, aby tmě osvětlovala blesky a doprovázela je rachocením hromu. Jen vítr dul, lomcoval větvemi ovocných stromů v zahradách a lámal je i s nedozrálými plody a odnášel je přes střechy budov do údolí, jímž se smršť řítila nejlitěji.

Kopalův mlýn mlel všemi čtyřmi složenými. Ve mlýnici byli dva ruští zajatci, na něž dozíral invalidní maďarský voják. Kopal sám běhal od složení ke složení, protože zajatci byli lidé řemesla neznali, a voják mu také valně nerozuměl. Jenom po maďarsku klel a spílal zajatcům ošklivými jmény, jedinými to slovy, která pochytil ve styku s vojáky slovanských národností.

Lenka s Boženkou byly v kuchyni. Boženka brzo čekala rodinu a trnula úzkostí, když se prudký vích opřel o okna světnice a zařinčel tabulkami. Lenka ji uklidňovala a povzbuzovala k statečnosti, ale mladé ženě nemizel strach z očí.

Do běsnící vichřice zalehlo pojednou úzkostlivé vytí hlídacího psa. Přiběhl až ke dveřím světnice a jal se na ně sápati, kňučel a stenal.

Ignác, slyšev běsnění psovo, — vyběhl z maštale a mířiv po dvoře k síni u mlynářova bytu, hleděl ustrašeněma očima do tmy. A v

dálce, dle svého tušení asi v místech, kde byl mlýn Cuclov, užířel, kterak se černé mraky zbarvují, jako by se z jejich hloubky vynořovalo velké krvavé slunce.

“Tam hoří!” vyjel v jakémsi bezděkém podvědomí, — ale nežli domyslí tuto hrůzu strašlivé domněnky, vyšlehla do tmy ohnivá záplava a útočila na temnou oblohu rudými, větrem mrskanými jazyky. —

Rozběhl se k světnici mlynářově, od jejíchž dveří řítí se k němu zúskostlivělý pes.

“Babušo, pojď ven!” zavolal na ženu, netroufaje si vstoupiti do světnice.

Babuša vyběhla a za ní objevila se v osvětlených dveřích i mladá panímáma s Lenkou.

“Ježíši Kriste, to je snad u Cuclov!” vykřikla Babuša, když viděla vysoký sloup plamenů, zmítající se v prudkém víchru.

“Zavolejte pantátu!” vyjel Ignác a zuby mu hrůzou zacvakaly, jako by ho byl někdo uškolil do brady.

“Jdi sám pro něj!” řekla Babuša přísně a ukázala na mladou mlynářku, zbledlou jako stěna a opírající se o Lenku, neméně ustrašenou.

Ignác přeběhl síní a otevřel dveře mlýnice.

“Cuclo hoří!” vykřikl do rachotu kol, ale Kopal, jenž nabíral z moučné truhly mouku a nasepal ji do pytlů, ho neslyšel.

Doběhl tedy až k němu a křikl mu hroznou zprávu takřka do ucha.

Velká plechová naběračka vypadla mlynáři z rukou.

“Co povídáš?” vykřikl na Ignáce a smetl si v podivném uděšení smetáčkem moučný prach s obličejem i ze silných paží pod vyhrnutými rukávy.

“U Cuclov hoří, pantáto!” vyjel Ignác znovu a doprovodil svůj výkřik pohybem ruky směrem ke mlýnu Cuclovu.

“Jdi zapráhnout!” poručil mu mlynář a uchopiv pachole (Schůdkový špalíček, který mlynáři kladou pod sochůrek při vytahování a spouštění stavidel.) a sochůrek,

podal je jednomu ze zajatců a ukázal mu, aby běžel zastavití vodu. —

V té chvíli Ignác dával již na koně postroj a vyváděl je z maštale. —

"Bryčku, pantáto?" ptal se, — když viděl Kopala na schůdkách u síně.

"Ne! Fasuněk! Pojedou všichni mužští!" poručil mlynář a pospíchal s vojáky pod kůlnu, aby nasedli na vůz.

Babuša přiběhla s dvěma lucernami již rozžehnutými. Jednu upevnila na oj před koně a druhou zavěsila na háček pod vůz.

Pak podala každému muži delší kus starého konopného lana, — z něhož se trousila suchá pryskyřice a který, když hořel, svítil jako pochodně.

Koně vyrazili tryskem ze dvora a rozpádili se úzkou cestou směrem ke mlýnu Cuclovu.

Když přijížděli ke mlýnu Nešilovu, viděli, že i z jeho vrat vyjel vůz plným tryskem. Hnali se za ním, mávajíce hořícími pochodněmi, aby Nešilovi lidé viděli, že jede na pomoc i Kopál.

Také po silnici od města pádila světla plápolající rudě. Ujížděl po ní hasičský sbor za všickavého ječení poplašného signálu, jež urputný víchř zanášel i do údolí.

Rudá záplava ohně mohutněla. Co chvíli vyvalil se k černé obloze chuchvalec žhavých jisker a zavířil ve větru a tmě. Pak zaduněly rány, a moře plamenů se zazmítalo, jako by je byla vychltila náhle vybuchnuvší sopka.

"To spadla zanáška!" křikl Ignác do tmy a pootočil se k pantátovi.

"Ted' hoří zrno!" — odpověděl Kopál, když z hlubin žhavé výhně vylétly jiskry jako prskavky, které vítr zanášel až k nim.

Koně se plašili, když hořící pšeničná zrna nad nimi vířila, a frkali a vyhazovali, když některé z nich padlo jim na hřbet nebo na plně zadky a pářilo je.

Ignác je chláholil a napomínal, jako by byli rozumnými tvory, ale zvířata si počínala tím divoceji. — Jejich trysk měnil se v překotný

M. Nováková:

KTERÝ Z NÁS?

Od jara jsme s bavlou se hmoždili, přesivali, kopali, pak prášili, těšili se: Dobrá bude úroda! Ale právě opak, chtěla náhoda.

Pikování nastalo nám dávno sic, ale dosud nastřádáno nikde nic; zamyšlen se mnohý z pole ubírá, do pytle to všechno z akru posbírá.

Práli sobě omeziti úrodu, zapoměli, že Bůh dává pohodu; zaorávat, dokázali mnozí as, ale sklízet—kde nic není—který z nás?

úprk, jako by před jakousi podivnou hrůzou, která je štvala k zběsilejšímu a zběsilejšímu letu. Jejich trupy se rozkymácely, tu kupředu poklesávající, když se jejich zadky vzepjaly k dlouhému skoku, — jako by přes překážku, ležící jim v cestě, a zas se zvedající i se stenající ojí, k níž byli připoutáni, a kterou zároveň lomcovali celým vozem.

Vojáci postřehli nebezpečí a dva z nich uchopili Ignáce kolem prsou, přidržujíce ho, aby ho koně nestrhli pod vůz. — Mlynář a Mad'ar sáhli po opratích a snažili se splašená zvířata zadržeti. Ale koně, ucítivše pevnější sevření uzdy, vyhodili prudce zadkem, přerazili jednu z opratí a rozpádili se tím zběsileji.

Dešť jisker nad nimi houstl, ale nebylo lze se jim vyhnouti, protože po jedné straně cesty byl potok a po druhé tměla se hlubina rokle pod skalnatou strání.

"Pantáto, držte pevně oprat'!" křikl Mad'ar, a aniž by byl řekl, co zamýšlí, sestoupil na ramena oje a odtud jako cirkusový jezdec vyskočil na hřbet náručního zvířete. A nakloniv se k jeho tlamě, zatáhl mu prsty do chřipí, že zvíře bolestí zaržalo. Táhl mu hlavu k sobě, jako by mu chtěl zlomit krk, odporující urputně jeho síle.

Kůň činil zoufalé pokusy zbavit se ukrutného jezdce i bolesti, kterou mu působila jeho ruka. Jal se

po cestě kličkovati — tu skočil vlevo, přiměv zároveň i svého druhu, aby se mu uhnul, nebo zas do prava zabočil až k samému okraji rokle.

"Mad'are, pust' ho!" vykřikl Ignác, když postřehl nebezpečí, že by se mohli zřítiti do propasti. A zvednuv bič, podíval se tázavě na pantátu.

Zajatí Rusové postřehli, co Ignác zamýšlí. A tu jeden z nich, nečekaje, až se Ignác rozhodne přiměti Mad'ara k poslušnosti, vytrhl mu bič z ruky a šlehl vojáka po hlavě.

Mad'ar zařval vzteky a bolesti. Uhodil okovanými podpatky koně do slabin, až se vzepjal jako svíčka a uskočil stranou.

Vůz zarachotil v roklině potoka a převrátil se koly vzhůru. — Koně upadli při skoku do hlubiny na kolena a pozbyli v chladné vodě divokosti.

Kopál byl při překocení vozu vržen na druhý břeh potoka, Ignác vězel nohama pod žebřinami a oba Rusové se ještě včas zachránili skokem do vody, v tom místě dost hluboké.

Vylezli na břeh ke Kopalovi a když slyšeli nářek Ignácův, skočili znovu do vody a vyprostili ho z nebezpečí utonutí.

Ignác i Kopál nebyli mocni slova. Kopál krvácel z rány na hlavě. Rusové mu ovázali ránu šátkem, namočeným ve vodě a pak teprve jali se vyprošťovati koně ze zamotaných postraňků a opratí.

Ignác povstal s trávníku a pokulhávaje, chtěl jim pomoci. Ale odmítl to, protože zvířata byla již klidná a dala se obsluhovatí bez jakéhokoli odporu.

Ignác se tedy vrátil ke Kopalovi a usedl namáhavě po jeho boku, —

"Pantáto!" řekl roztřeseným hlasem a zalomil rukama. "Co si tu počneme?"

Mlynář mlčel.

"Pantáto! Pro umučeného Boha!" vykřikl ted' Ignác a vzal mlynáře za ruku. A škrtnuv sádkou, posvítíl si na jeho obličej, zalitý krví.

"Ježíši Kriste! Pojd'te sem, vo-

jáci!" křičel, když viděl pootevřená ústa Kopalova, zaplavená krví. "Snad už zemřel!" bědoval a svléknuv rychle kabát, utřhl si rukáv košile, jal se jím utíratí mlynářův obličej.

Zajatci přiběhli a za pomoci Ignácovy snesli Kopala k potoku a jali se ho omývatí.

Rozhalili mu košili na řadrech a třeli ho kolem krajiny srdeční.

"Není mrtev!" řekl starší Rus, tiskna zarostlý obličej na srdce Kopalovo.

"Můj Bože! Ani bych se nechtěl domů vrátit bez něho!" bědoval Ignác, podávaje druhému zajatci i druhý rukáv své košile, aby mohl hlavu Kopalovu lépe obvázáti. —

"Pantáto, promluvte, řekněte, co vás bolí!" volal mlynář k životu a hladil ho po bezvládných rukou.

A slzy jako hrách koulely se mu po vráscitém obličej.

Kopal otevřel oči a pohnul nepatrně ovázanou hlavou.

"Ignáci, ještě nejsme u Cuců?" zašeptl a zvedl ruku k čelu.

"Už bude po ohni, pantáto, a vrátíme se, jen co zapřáhnul!" vymlouval se čeledín, boje se mlynářů říci smutnou pravdu.

"Kde je Nešil?" ptal se mlynář.

"Ještě se nevrátil!"

"A proč jsme my odjeli? — A hlava mně páli, jako bych v ní měl roztopenou výheň!" mluvil Kopal nesouvisle a opřel se o Ignáce.

"Koně se nám splášili, pantáto, všichni jsme vypadli z vozu, a vy jste si při tom sedřel kůži s čela!" vysvětloval čeledín, nevěda, jak by měl mlynář říci, že je dosti zraněn.

Ale Kopal pozbyl opět vědomí. Ignác ho položil do trávy a podkládaje mu pod hlavu kabát, křikl na zajatce.

"Hej, molodče! Hup na koně a ujížděj k ohni! A křič tam, že tu umírá člověk! Našeho pantátu tam znají, je tam soused Nešil, tomu řekni, že Ignác tě posílá, aby sem hned přijel!"

Zajatec se vyšvihl na hřbet koně, a když mu sundali chomout, — rozletěl se k dohořívajícímu ohni.

Ale v půli cestě potkal vracející se povoz Nešilův s několika zajatci z okolních dvorů i s pantátou Nešilem.

Pověděl jim o neštěstí, které potkalo mlynáře Kopala a vrátil se s nimi. Byl mezi nimi také invalidní poddůstojník, který uměl česky i rusky a ten přetlumočil zprávu Rusovu Nešilovi, který, když přijeli k místu neštěstí, poručil naložiti Kopala do svého vozu a odvezl ho za doprovodu poddůstojníkovy do vojenského lazaretu ve městě.

Ostatní své lidi nechal Ignácovi, aby mu pomohli upravití Kopalův vůz a poručil dvěma mužům, aby zůstali na hlídce u Maďara, kterého vylovili z potoka s rozbitou hlavou a již utopeného.

X.

Všechna Cuclova stavení vyhořela do základu. Lehla popelem i stodola, plná nevymláčeného obilí, shořely stáje i s několika kusy dobytka a ze mlýna zbyly jen čtyři kouřem zčernalé zdi.

Oheň byl podle všech známek dílem pomsty nějakého zvrhlíka, jemuž Cuclo snad nechtěl prodati mouky. Snad podnětem k tomuto hnusnému činu byla také pověst o lakomství předků nynějšího mlynáře, která vrhala i na něho temný stín, jako by i on nepřál chudkoví najedení. Přispívala k tomu asi i legenda o jeho hrotku, který jako doklad tvrdosti srdce rodu Cuclova byl před dávnými lety vymalován na zdi nad lednicí a o němž šlo pověst, že byl mleči na stotisíckrát proklet.

Pověst tata přecházela s rodu na rod, a Cuclové byli proto od nepaměti považováni za lakomce. Přezdívkou "Kolenatý", které neblahým dědictvím přešlo i na nynějšího majitele mlýna, starého Cuclo, bylo tedy míněno ne pro jeho vysokou a statnou postavu, nýbrž pro jeho drzgrešlivost. Cuclo však tato pověst nermoutila a ani se nezlobil, slyšel-li, že mu přezdívali.

Jeho sousedé, Nešil, Kopal i ostatní mlynáři, ho měli rádi, a poskádli-li ho někdy pověstí o hrot-

ku čili o jeho "erbu", nebylo to míněno ve zlém. Také sedláci, kteří u něho mleli, nemohli si naříkati, že by je šidil a bral si větší mýto, nežli v jiných mlýnech. Nebyl ani skrblikem, třebaže sám žil velmi skromně a střídě.

Krajánkům neodepřel obvyklého "kšenku", dal jim i najíst a zvláště sešlým a i mravně zchátralým poskytl i oděv neb obuv, aby si, aspoň trochu slušněji oblečení, mohli snadněji naléztí práci.

Dobrotu svého srdce a soucit s hladovějícími matkami projevil však nejzřejměji ve dnech nejkrutější válečné bíd. — Nežádal za mouku, odprodanou "pod rukou", větší ceny, nežli jaká se platila za mouku aprovisační. V jeho bytě nebylo skladiště oděvu, látek a nářadí získaných výhodnou výměnou za potraviny.

Ale protože měl nevšedně vyvinutou schopnost postřehu k rozlišování bíd skutečné od bíd jen předstírané, uzavíral své srdce prosbám lidí, kteří této bíd používali za záminku k svým nekalým obchodům. A proto i od vrat jeho mlýna odcházeli lidé s kletbami na rtech neb s pohrůžkami, že i pro něho i pro jeho statek nadejde den odplaty. Ale těchto bylo mnohem méně, nežli oněch, kteří opouštěli jeho mlýn s upřímným a vděčným poděkováním: 'Zaplat' Pán Bůh, pantáto!'

Ztráta majetku, kterou utrpěl požárem, nermoutila ho proto, že tím pozbyl hodnoty značné ceny, jako více proto, že vznikla pomsty chtivosti nebo nenávisti neznámého škůdce. Vědomí nízkosti a ničemnosti ho bolelo jako člověka, protože zločinem, spáchaným na jeho majetku, bylo poskvrněno lidství. A přesvědčil se krátce po požáru svého majetku, že jeho ztrátou nedoplnil nenasytný jícen, v nichž všechny hodnoty majetkové mizely jako v hlubinách pekla.

Po této osudné pohromě a zhroucení svého majetku netajil se odporem k válečnému běsnění.

Nebyl sám, který takto soudil o vraždění nevinných lidí v jaru jejich životů, i mužů v nejzralejší síle a konečně i vojáků, z nichž vál-

ka učinila neduživé starce nebo ubohé mrzáky. Ale byl jedním z toho mála, kteří se neostýchali a nebáli říci tuto bolestnou, ale nebezpečnou pravdu tak, jak ji cítili ve svých srdcích.

Bida, hlad a zima ploužily se cestami, které spojovaly tyto mlýny s nedalekým městem, v němž se všechny tyto trýzně lihly jako zárodky mšic, ohlodávajících kulturu, jež po svém uzrání měla přinést lidem požehnání. Zahlodávaly se i do jeho citu i do srdce a nutily je k výkřikům protestu ve jménu všech nejbolestněji postižených lidských vraků.

Nechodil řečnicku na schůze, ale mluvil svou pravdu tak, jak ji chápal srdcem pravého českého člověka a jak zvedala jeho tvrdou hlavu k odporu.

Jeho posluchači byli mleči, mlečky, zajatci i invalidní vojíní, dozírající ve mlýnech, aby zboží dodané k semletí bylo v odpovídající hodnotě odvedeno aprovisačním úřadům. A nebylo člověka, který by s ním nebyl souhlasil. — Jeho protesty nebyly zahroceny proti státu, jehož byl členem, ale byly projevem plamenné a neohrožené nevole proti hromadnému vraždění lidstva, rozeštváního peklem na dva tábory, usilující navzájem o své zničení a nebytí. Ve své prosté duši, neodporující ryzí pravdě, odsuzoval společenský řád proto, že trpí bez odporu toto vzrůstající se vítězství satana.

Říkalo se: "Pantáta Cucla si může dovolit toto buřičství, protože — i když mu přijdou na kůži — bude to boleti jenom jeho. Ale my? Máme tam muže, táty nebo syny, a běda nám i jim, kdybychom se odvážili promluvit ostřejší slovo!"

A tak, aniž věděl, že svými řečmi útočí na brány pekla a že vypovídá boj jeho strůjcům a vůdcům, stavěl se proti jejich výpadům jen se zbraní slova pravdy.

Ale čím byl tento stařec proti těmto ohrožujícím lavinám pohromy a zkázy?

Požár jeho mlýna byl sice jen nepatrnou odnoží všech těchto hrůz, leč přece se ukázalo, že stačí,

aby Cucla, dostav se do jejich překotného řízení, byl jimi uchvácen a vlečen až k samému jícnu propasti, z níž číšel chladný dech smrti.

Při zjišťování příčin požáru rozkřiklo se, že Cucla mlýn zapálil sám, aby jednak zakryl stopy paštranního obchodování s moukou, krupicí i mlýnskými odpadky, a jednak aby zničil zásoby dosud nevymláčeného obilí. Podezření, že pytle uložené ve skladišti mlýna, obsahovaly místo mouky dřevěné piliny, stalo se veřejným míněním, šířeným zejména Cuclovými nepřáteli. A počet těchto nepřátel vzrůstal tím více, čím se stav Cuclov stával beznadějnějším. — Ale všechny šipy, zakalené jedem pomluv a podezírání, byly naň vystřelovány jen zákeřně, protože nikdo z jeho osočovatelů nemohl podati zřejmých důkazů o jeho vině.

Soud, nenabýv přesvědčení, že je Cucla žhářem, ho tedy pro tento zločin neodsoudil. — přesto ho však nezprostil vazby, poněvadž lpělo na něm podezření, že svými řečmi bouřil lid proti armádě i proti veškeré branné moci státu. Z tohoto buřičství usvědčovalo jej několik invalidních vojinů, kteří byli pověřeni dozorem na semilání obilí. V důsledku toho byl Cucla odsouzen k několikaletému žaláři a zároveň bylo také nařízeno vyhledávání jeho synovce Kamila, aby byl při dopadení odvedán vojenským úřadům, poněvadž se odjezdem do Ameriky vyhnul vojenskému odvodu. A jelikož se tušilo, že Kamil bude dle vši pravděpodobnosti bojovati v některém cizím vojenském útvaru proti armádě rakouské, octlo se jeho jméno v seznamu mladých mužů, kteří měli býti při dopadení zvláště přísně potrestáni jako vlastizrádce. —

Do mlýna Kopalova došly o těchto opatřeních jen kusé zprávy. Dolehly však přece velmi bolestně zvláště na nebohou Lenku. Ale nezůstalo jen při tomto neštěstí. Její bratr, poraněný při jízdě k požáru mlýna Cuclova, se neuzdravoval, a lékaři nedávali valné ná-

děje na jeho zachránění. Vyoperovali mu část lebeční kosti a nahradili ji stříbrnou destičkou. Ale rána se nehojila a infekce ohrožovala mozek. Kopal byl skoro ustavičně v bezvědomí a probral-li se z něho, mluvil s cesty a počínal si jako nepříčetný.

Při jedné návštěvě u něho dověděla se Lenka, že katastrofa je neodvratná. — Dovolili ji jenom krátkou návštěvu u bratra, — ale Kopal ji už nepoznával a ani nevnímá, když mu vyřizovala pozdravení jeho ženy Boženky.

Ignác na ni čekal na chodbě nemocnice, také plné lůžek, na nichž sténali těžce ranění vojíní. Vzduch páchl i tu karbolem a výpary lidských těl.

Ale Ignác myslil jen na pantátu a čekal trpělivě, až ho Lenka zavolá, aby ho také potěšil několika prostými slovy. — Slyšel sice, že mlynářovi nebude asi pomoci, ale nevěřil tomu. Ale když viděl Lenku vycházeti z nemocničního pokoje, zatajil se v něm dech leknutím a hrůzou. Ta žena, která teď se objevila v jasnějším světle, — vniknuvším do chodby z otevřeného pokoje, nebyla sestrou hospodářovou! Byl to jen jakýsi bleďdý, potácející se její stín. Báł se skoro přistoupiti k ní a promluvití na ni.

Ale šla k němu sama, ruce majíc zalomeny, jako by v obraně proti strašlivé hrůze, která ji tiskla hrdlo a sápalá se po jejím ubohém srdci.

Její tváře byly bělejší nežli roucha ošetřovatelek. A její hezké a dobré oči tonuly v slzách.

"Ignáci!" zastenala, když viděla tuto hrůzu jeho zhroucení pod tíhou tušené pravdy, jejíž břemeno nesla ve zmitajícím se srdci, v uplakaných očích i v bledém obličejí. "Pantáta nám umírá! —" vykřikla více srdcem i výkřikem očí, nežli ústy.

Neodpověděl na tento úpěnlivý výkřik jejího hoře, ale jako by ho byla tajemná jakás síla podnítila k činu, od něhož ve svém prostém rozumu očekával vysvobození ze strašlivého ochrnutí svého vědomí i všech smyslů: vkročil do sálu,

naplněného lůžky a teplým pu-chem hnisajících ran. Nezvyklý podobné atmosféře, zatažil v prsou dech a postál chvíli u prvního lože v dlouhé řadě. Voják, ležící na tomto lůžku, vykřikl na Ignáce hrubým, surovým hlasem:

"Na koho čumíš, starej?"

Ale již sem spěchal saniták.

"Za kým ty's přišel?" otázal se Ignáce.

"Našeho dobrého pantátu hledám", odpovídal Ignác skromně.

"Vojáka?"

"Ne! Pantátu, mlynáře Kopala!"

"Aha! Co teď byla u něho ta pajdava holka!" zasmál se saniták a v očích se mu objevilo podivně nažloutlé světlo.

"Ona za to nemůže!" vzal ji Ignác v ochranu. "a nemyslete o ní špatné věci. Je to jeho sestra!"

"Však jsme si ji tu nenechali!" odbroukl voják a natáhnuv ruku přes celou řadu postelí, řekl:

"Tamhle leží, na posteli u zdi!"

"Můj Bože! Co pak tu člověk zmůže?" myslil si Ignác, ohromen podívanou na řadu lůžek, z nichž z každého zpod hrubých houní křičela naň jiná a jiná bolest.

Již se nedivil, že Lenka vyšla odtud bílá v obličejí jako křída a jako by tu byla také vykrvácelá! A pocítil náhle jakýs podivný o- stych, ba, skoro stud za své zdraví uprostřed tohoto moře bolesti a utrpení.

Potácel se jako opilý podél řady lůžek a byl opravdu napolo zmámen zápachem, jenž nestačil unikati otevřenými horními křídly oken. —

Byl rád, že si ho nikdo nevšímá a neptá se, koho tu pohlédává. A šel jaksi pudově k místu, kde mělo býti lůžko Kopalovo. Leč do uličky mezi postelemi nahrnuly se pojednou ošetřovatelky, a dva muži v bílých, krví potřísněných pláštích, obstoupili lůžko, na němž zmltal se beznohý trup vojáka. — Zvedal krátké pahýly obou stehů, jako by jimi chtěl odkopnouti jakousi strašlivou příšeru. A Ignác, hledě vyjevenýma očima na tento ubohý vrak člověka, viděl, že nebožákovi chybějí i ruce.

Mrzák žil jen očima, v nichž

hořela bolest jako oharek pochodně. Kousal se do rtů okoralých horečkou a pak, přiblíživ pahýl ruky k ústům, jal se s něho silným, nažloutlým chrupem rváti obvaz, jímž prosakovala krev.

Ošetřovatelé se naň vrhli a přitisknuvše ho k slavníku, obnažili mu prsa a ramena.

"Injekci!" zavolal lékař a když mu ošetřovatelka podala žádaný nástroj, zabodl ho do zdravého svalstva mrzákova.

"Přivažte ho!" nařídil, narovnav se a sundav s očí brýle. utěl je do cípu bílé haleny.

"Do večera!" obrátil se ke kolegovi, jenž čistil hrot injekční stříkačky kouskem vaty, namočené do karbolového roztoku. —

"Za kým jdete?" ptala se Ignáce ošetřovatelka, když v dojmu viděné hrůzy a strašlivého zmrzačení lidského těla skoro zapomněl, proč sem přišel.

"Za naším pantátou!" odpověděl Ignác uctivě, divě se zároveň, že tyto mladé ženy a vůbec všichni lidé, co tu pobíhají kolem postelí a mezi nimi, mohou mítí zájem také o jiné věci, nežli jen o toto utrpení a že mohou vůbec žít jinak, nežli všichni tito mučeníci.

"Pojďte!" vzala ho za ruku, jako by také potřeboval její péče, ochrany i přispění a vedla ho k loži Kopalovu.

Nebyla mu skoro ani milá tato její ochota, ale již po několika krocích, jež vykonali k lůžku mlynářovu, byl za ni vděčen.

"Tady leží váš pantáta!" řekla mu vlídně, přistupujíc s ním zároveň k loži. "Ale — pro Pána Boha, vždyť on už je na pravdě!" — řekla hlasitěji a sáhla rychle po Kopalově ruce. "Je konec!" vydechla zhluboka, jako by smrt byla zadržovala hrdlo i ji a odběhla kamsi doprostřed pokoje, nechavši tu Ignáce samotného.

"Co říkala o konci? Čemu je konec?" hlučel si pro sebe, jako by se v hlubině jeho vědomí byla teprve teď vybavila ozvěna smutné zprávy ošetřovatelky. — "Kdy je člověka konec?" sunula se mu roz-
těkány myšlenkami úvaha o zakončení lidského života smrtí. —

Ale tady pantáta? Což je to možné, aby odešel takto, jako by mu byli všichni cizí — panímáma, hezká jako kytíčka, Lenka, dobrá jako anděl, i jeho Babuša, kterou měl také rád svým milým a dobrým srdcem — a on, Ignác?

"Ale co já!" opravil se, "ale to všechno, co je doma! Mlýn, pole, luka, zahrady, rybník, stáje se dvěma páry koní a maštal se sedmi dojnícemi, holubník v podstřeší, s tolika nádhernými ptáky a přítulnými jako něžné dětské dlaně —".

"Je konec!" vykřikl jakýsi strašlivý hlas těsně u jeho uší, že až poskočil leknutím a chytil se ve zmatku za studený rám železné postele Kopalovy.

"Pantátol!" vyjekl a teprve teď si povšiml, že ošetřovatelka přikryla hlavu pantátovu cípem bílého prostěradla.

Poodhalil je šetrně, aby spícího snad mlynáře neprobudil, a pohládl ho zlehounce po tváři, poněkud vyboulené z pevně utaženého ob-
vazu.

A když mlynář neodpovídal, — neboť ztrnulý pohled jeho mrtvých očí nemohl býti odpovědí na lichotku Ignácovu, usmál se Ignác sám sobě a řekl si:

"Jsem přece jen nemehlo, jak mi Babuša někdy říká! Což pak mne můžete slyšeti, když máte hlavu jako v mlýnském lubu? A chladno je vám tu! — Zrovna nad hlavou vám otevrou okna, aby na vás čí-
šelo jako z lednice", hovořil ke Kopalovi a hladil ho po stydnoucí bezvládné ruce. —

"Maria Panno! Kriste Ježíši!" — vyjekl však, když ruce mlynářovy zůstaly, kam je položil a tiskly se mrtvou tíhou k měkké pokrývce. "Ta ženská říká, že je konec! — Nechtěla říci, že umřel náš pantáta! Náš pantáta umřel! Pro Boha živého, lidi, kde jste kdo, pojďte sem! Náš pantáta umřel!" křičel Ignác, pospíchaje řadami postelí ke dveřím a vykřikl tuto zprávu i do chodby, na jejímž konci naň čekala Lenka.

"Ječ jako pomínutý!" divil se voják na posteli u dveří, když se za Ignácem zavřely. — "Všichni

jsme tu proto, abychom umřeli!" obrátil hlavu k sousedovi, jenž v horečce komandoval neviditelnou četou vojínů:

"Nieder! Auf!" a když myslil, že mu vojáci nerozumějí, spustil na ně italsky: "A basso! Presto! Ancora una volta! A basso!" — (Rychle, ještě jednou! Na zem!)

Bílá barva obličejů Lenčina téměř zprůhledněla, když vyslechla zmatenou zvěst Ignácovu. Ale nepochybovala o její pravdě, protože důkazem o ní byla upřímná bolest čeledínova.

I v její hrudi se rozburácela ohromná bouře sil, pro něž nenalézala v této chvíli ani pojmenování, ani vědomí, že by kdy byla pocítila dojmů podobných jejímu výpadu svojí dťící hrůzou. V údech jí mrazilo, a přece pocítovala žeh krve v tetelícím se srdci i v žilách, nabíhajících jí pod tlakem nesnesitelného napjetí.

Je tohle možné, je to pravda? sápal se buřičskou otázkou na tyto vjemy a opřela se veškerou inteligenci i vírou své duše těmito útokům. Nemýlila se smrt, nepostrašili jen Ignáce? Chtěli ho snad polekat a i ji vyděsit a popásti se na jejím pláči a nářku. —

O otázka za otázkou probíhala jí mysl, myšlenka za myšlenkou se valila, útočila na rozum, jako když vlnky v jejich rybníce se dotýkaly tvrdých kamenů ve hrázi, postrkovány jedna druhou a samy s sebou zas polykány a tak ustavičně, dokud vítr bouřil krajem, jako tato strašná bolest bouří v jejím nechápajícím mozku a v nebohém srdci.

Ale pláč a potoky slz, řinoucích se z očí Ignácových, a tato bolest člověka, jenž nedovedl předstírat citu, kterého nebylo v jeho srdci, upřímná a srdečná prostota jeho duše, všechna primitivnost tohoto dobráka, opakujícího za ustavičného škání, že pantáta umřel, — vyvracely všechny pochybnosti o hrozném pravdě. —

V tomto kratičkém, ale přece tak bolestně krutém utkání pochybnosti s pravdou a myšlenek s předpoklady, které v nich naděje vyburcovala, zobrazil se jejímu

vnitřnímu zraku úsek jejího života všemi dny, v nichž bolest procházela jejím srdcem. A poznávala, že přípravou duše i citu pro její uvítání, zmírňuje její hořkost, palčivost i trpkost. Tehdy o letní svatoanenské pouti, když Kamil doprovázel hudbou svých houslí její zpěv, byla také taková chvíle přípravy pro bolestný zápas s hořem a neštěstím. —

Ten kostelík tu byl nedaleko. A "ženu statečnou kdo nalezne", čte tam o každé pouti pater František. "Zdaleka a z posledních končin je cena její!" —

"Tys převýšila všechny!" opakoval jí tehdy Kamil dvacátý devátý verš z Přísloví, jako by ji ustanovoval pro kněžství srdcí mučených bolestmi a pasoval ji na bojovnici s nimi. Proč zapomněla na toto své určení a poslání v den života, jenž jí rve z blízkosti jediného člověka, který jí měl rád láskou nejpodobnější lásce andělů a tvorů, určených k vydávání svědectví o tom, že láska překoná a přemůže všechno?

"Ignáci, neplač!" napřímila se jako hrdinka, v jejíž srdce vstoupilo uvědomění o všemohoucnosti Boží a o Božím milosrdenství. — "Nezapomínejme, že Bůh přibližuje se k člověku s tím větší láskou, čím více člověk trpí!"

A uchopivši ho za ruku, jako by byl i on potřebným její útěchy a podpory, vydala se s ním znovu k lůžku zemřelého bratra. Její oči neměly již slz, ani z nich nekřičelo zoufalství, když u něho na chvíli stanuli.

A neohlížejíce se na nikoho, — poklekli oba u jeho smrtelného lože, aby vroucí a upřímnou modlitbou doprovodili jeho duši na cestu do věčnosti a doporučili ji Božímu slitování.

"Jdi s Pánem Bohem, bratře!" šeptala, kloníc se k jeho drahé a starostlivé hlavě a nahlédnuvši naposled do jeho dobrých očí, uzavřela je vtačením tuhnoucích víček do jejich hlubin, aby již nic z tohoto světa se v nich nezrcadlilo a nerušilo jejich klidného spánku, ani jejich svatého míru.

"S Pánem Bohem, pantáto!" —

zaškytl ještě Ignác a nežli odstoupil od jeho lože, poklekl na jedno koleno a skloniv se k bezvládné ruce hospodářově, políbil ji a dal se jako poslušné dítě vyvésti statečnou Lenkou z nemocniční síně. (Pokračování.)

Meteorolog, když byl sestavil předpověď počasí na celý týden, předčítá ji hlasitě doma: "Pondělí: bouřливо, úterý: jasné počasí, středa: východní vítr, čtvrtek: mlhavo, pátek: deštivo..." Jeho žena jej přeruší: "Poslyš, Alois, tys patrně zapomněl, že v pátek jedeme na návštěvu k tetičce Martě. Buď tak laskav a přehoď ten déšť buď na čtvrtek nebo na sobotu!"

Znalec. Profesor: "Latina vašeho syna je skutečně tak habnebná, že by se zde mělo něco podniknout!" — Otec: "Já věřím, pane profesore, kdybychom měli dosti peněz, tak bych ho poslal na čas do Latinska, ale takto se nedá nic dělat."

Zná ho. Dva muži sedí u stolu v hostinci. Najednou se ptá jeden druhého: "Promiňte, pane, nejste vy snad pan Tkalounek z Plzně?" — "Ne, to nejsem," odpovídá tázaný. — "To je škoda," míní první, "toho já moc dobře znám."

Lehká pomoc. "Nemohu v noci nikdy oka zavřít." — "Už se boxovat. Po první hodině nemohl jsem osm dní otevřít oči."

Šidili ho. Skot přišel do obchodu s gumovými límci a resolutně reklamuje: "Slečno, nejsem u vás vůbec spokojen. Loni jsem si tady koupil límec a podívejte se, jak je špinavý!"

Reklama. Strážmistr: "Musím vás zapsati, poněvadž jste jel rychlostí 80 mil za hodinu!" — "Pane strážmistře, napište raději, že jsem jel stovkou. Já bych rád ten vůz prodal."

"A víte, že si vezmu profesora Sklenáře?" — "Toho? Vždyť vaše poslední vystoupení tak habnebně strhal v novinách!" — "Právě proto... Pomsta je sladká!"

Sňatek na smrtelném loži.

Napsala: Hedvika Courths-Mahlerová.

Přeložila Julie Viasáková.

Mezi tím seděla Diana ve svém pokoji schoulena, s tvářmi rukama zastřenou. Náhlé objevení ise Lotarovo, jako bouře přehnal se přes její srdce. A když jeho oči na ní spočívaly, tak cítila, tak věděla, že jej plným žářem a vášnivostí miluje. Co v ní dosud nejasně dřímalo, k čemu se dříve sama sobě přiznat nechtěla, to stálo nyní zřejmým plamenným písmem vepsáno v jejím srdci. S bolesti a blaženosti zároveň poznala, že svého muže miluje, který nebyl jejím mužem, úzkostí a žalem se třásla před okamžikem, až jí řekne: "Rozvaž pouta, jež mne k tobě víží, já chci býti svoboděn."

A přece musila si doznati, že bude lépe, když ta slova promluví, než aby němě vedle ní živořil, po svobodě toužil, a tuto touhu vysloviti se neodvážil.

Slibil mi, že mi dá vědět, jakmile se mu stane jeho osobní svoboda žádoucí.

"Musím mu to ulehčit," rozhodla se v mukách.

Pouze nepatrná jiskra naděje dřímala v hloubi jejího srdce, že dosáhne přece toho štěstí, po kterém tak toužila. Prozatím jí nebylo jasno, co se nyní má stát a jak ona sama se má chovat. Duše její byla dosud následkem toho setkání velmi pobouřena. Bylo jí do plesání a do pláče zároveň, zůstala však oněmělá, jako ochromena silou své vášně, kořisti sobě navzájem odporujících pocitů.

Dosud neodložila jezdecký úbor. Vběhla do svého pokoje, — zamkla za sebou a vrhla se do křesla, neschopna myšlenky neb činu. Tak seděla dosud jako omámená a přece plna neklidu, jako by v ní deset životů bouřilo. Nevěděla ani, jako dlouho tak seděla, když bylo na dveře zaklepáno.

Vstala a otevřela. Byla to teta Brigita.

"Co to, Diano — dosud v jezdeckých šatech? Dítě, vždyť jsi již několik hodin doma. Proč pak jsi se dosud nepřevlékla?" ptala se udivena.

Diana pohlížela k ní zmateně.

"Já? — Ach — já — ano, usnula jsem v křesle, byla jsem tak unavena dlouhou jízdou a jarním vzduchem."

Stará dáma shrnula jí vlasy s čela. —

"Neříkala jsem, že to ranné vstávání pro tebe není? Tomu musí být člověk zvyklý. Jsi velmi bledá, nebudu to déle trpět, rozumíš? Je to nesmysl, že jsi si to umínila. Přísně ti to zakážu a nebudu trpět, aby jsi byla ještě jednou tak časně buzena. Můžeš vyjždět později. A nyní, když je Lotar zde, bude on mne podporovat a ty si můžeš opět pořádně pohovět."

Diana by se byla nejraději zeptala: "Řekl Lotar, jak dlouho se na Dorneku zdrží?" Ale nevyřkla tato slova a pravila pouze klidně:

"Snad je Lotarovi klid po jeho unavující činnosti mnohem nutnějším, nežli mně."

Paní Brigita se vesele smála.

"Ach, ten je jako z ocele a nevypadá chvála Bohu tak, jako by oddechu potřeboval. Ale na žádný způsob nesmíš více tak časně vstávat, můj drahoušku. Nyní se ale rychle převlékni. Byla jsem pro tebe poslana. Divíme se kde jsi a myslíme, že to chceš opět tak vyvádět, jako před léty, když Lotar byl na Dorneku. Tu jsi se vždy schovala; ale nyní nejsi žádné malé a hloupé děvčátko — mé kuřátko? Ubohé dítě — usne! Pro Boha, snad se necítíš nemocnou?"

Diana vrtěla se slabým úsměvem hlavou. Nebylo ji sice příliš

volno, rozčilení mocně působilo, ale nemocnou se nikterak necítila.

"Ne, ne, tetičko, já jsem pouze malý ospalec," žertovala a pokračovala s větší vážností: "Ostatně bylo dobře, že jste Lotara měli úplně pro sebe."

"Dobře, dobře, drahoušku, ale ty k nám také patříš. A první radostná bouře již také pominula. — Nyní si pospěš a přijd' brzy dolů, chceme jíti ke stolu. Pošlu ti sem Žofku. A vid' — ty se trochu vyparádiš, víš, ty bílé krajkové šaty oblékneš, které jsi přivezla z Berlína. To vypadá trochu slavnostněji; musíme dnešní den přece slušně oslavit."

"Ty se ale také musíš slavnostně obléknout," žertovala Diana, své rozpaky razkrývající. Velmi ráda slyšela tetino přání se okrášlit. —

Paní Brigita se smála.

"To se rozumí, že se také vyparádím, ačkoliv u mne výsledek tak dobrý nebude, jako u tebe. — Ale návrat Lotarův musíme přece oslavit, není-li pravda, drahoušku?"

Diana přikývla, aniž na starou dámu pohlédla a žertovný ton zachovávající, odvětila:

"Zajisté, tetičko, a já vyplním tvé přání a obléknu ty krajkové šaty."

Žofka se potají divila, proč její mladá paní je při dnešní toaletě tak netrpělivá a nepokojná a mnohem více času potřebuje než jindy. — Když byla konečně hotova a v plné kráse a libeznosti před zrcadlem stála, spráskla Žofka samým obdivem ruce.

"Ne — tak krásně ještě nikdy milostivá paní nevypadala jako dnes", pravila skoro pobožně.

Diana se smála v uzardění.

"Co to povidáš, Žofie."

"Opravdu, milostivá paní. Smím ještě malou větvičku šefíku za pasem upevniti?"

"Můžeš, jestli se domníváš, že to dobře vypadá."

"Růže by byla krásnější, ale ty ještě nekvetou," minila Žofka zamýšleně.

"Ne, ty dosud nekvetou, zůstaneme tedy při šefíku," řekla Diana a myslila si: "Zda-li pak pro

mne také jednou růže vykvetou?"

Lotarovo čelo se zachmuřilo a jeho oči mrzutě se rozhlížely, když paní Brigita se smíchem vypravovala, že je Diana dosud v jezdeckém úboru a že od svého návratu ve křesle spala.

"Kdyby ji byla neprobudila, — tak by spala ještě," dodala jeho matka ku zprávě.

Heřman ze Steinachu nevěřil, že Diana spala, tušil pravdu, podržel ale svůj náhled pro sebe.

Lotar ale cítil bolest v srdci. — Po dlouholeté vzdálenosti byl prvních několik hodin doma — a Diana spala. Mezi tím, co on dole toužebností se chvěl, mohla ona nahoře spát! Jak jí musel býti lhostejným!

Když ale konečně Diana do jasně osvětleného salonu vstoupila, kde ji Lotar s rodiči očekával, tu se mu srdce zastavilo radostným překvapením a obdivem. Zdála-li se mu odpoledne v jednoduchém jezdeckém šatě poutavou a krásnou, nyní jej ve skvostném oděvu přímo oslňovala.

Měkce a graciosně lnul drahocenný krajkový šat k jejím mladistvým údům, nechávaje nádherné hrdlo s částí šije nezahaleno, jejichž jemné, ušlechtilé linie by sochaře do vytržení přivedly. V kovově lesklém vlase ztrácela se poznenáhla tato jemná, úchvatná linie. Malá, růžová ouška přiléhala jako dva růžové lístky k hustému, kadeřavě vlnitému vlasu. Bílá, oblá předloktí a jemně utvořené ruce byly nezahaleny, lice jemně zardělé. Nejkrásnější její okrasou byly ale její tmavé, planoucí, velké oči a úsměv, který jí kolem úst pohrával. Tento úsměv samotný působil tak poutavě a libezně, že Lotar před ní stál všecek okouzlen a opojen.

Dlouhá léta postrádal pohled na krásné, elegantní dámy. Tím mocněji působil na něho tento zjev. — Slabé, diskretní šustění jejího hedvábného šatu, jemná vůně, kterou sotva pozorovatelně kolem sebe šířila, lichotily jeho vnímavým smyslům; lehce se zachvíval.

Nejraději by k ní byl spěchal ji do svých loktů sevřel a řekl:

"Já tě miluji, ty jsi tak krásná a okouzlující jako žena, jako jsi veliká, dobrá a šlechetná co člověk. Bud' ve skutečnosti mojí ženou, kterou jsi mi dosud pouze dle jména. Nesmím na to myslet, že bych tě mohl ztratiti. Zkus, zdali i ty mi nemůžeš býti trochu nakloněna, já se chci o tvou lásku tak ucházet, jako o největší poklad světa."

Ale slov těch nevyslovil, nýbrž stál před ní němě, sotva svoje vnitřní hnutí opanoval. On nesměl tak k ní mluvit, neboť slíbil, že ji samé rozhodnutí svého osudu přenechá.

Milovala-li opravdu, jak se obával, jiného, darovala-li své srdce Alexandru Heinziusovi, pak by ji ukazováním své lásky pouze znepokojoval a trápil, neboť její srdce bylo dobré a měkké, bylo by ji hořce rmoutilo, kdyby mu bolest připravila.

Ne, to by byl špatný vděk za obět', kterou vložím své ruky do jeho přinesla. Pod žádnou jinou podmínkou by se s ním byla nespojila, nýbrž pouze proto, že pevně o své smrti byla přesvědčena.

Ruce jeho byly spoutány, nemohl nic k dosažení štěstí, — po kterém jeho duše tak toužila, podniknouti. Kdyby byl měl pevně přesvědčení, že její srdce je dosud nezadáno, pak — pak arci by se o její lásku ucházeti mohl. Ale toto přesvědčení právě od toho času neměl, co mu v letošní zimě tak vřele a nadšeně o Alexandru Heinziusovi psala. Tak vřelá a nadšená slova před tím pro žádného muže neměla. A před tím, když vedle ní lesem putoval a když s ním o Alexandru Heinziusovi hovořila, chvěl se jí hlas a její oči planuly. Jemu také patřil ten toužebný, snivý výraz, který na jejím obličejí sídlil, když k němu v lese přijížděla.

Tak hledal Lotar všechny okolnosti a dojmy, které byly schopny jeho srdce mučiti a jeho naděje ničiti.

Jak to povstalo, že Diana jeho srdce tak úplně láskou naplnila, to sám sotva věděl. Domýšlel se, že ji už dávno, dávno miloval, a že tato láska poznenáhla s jeho byto-

stí srůstala. Nyní věřil, že to byla touha po ní, která mu pobyt v cizině v posledních měsících tak nesnesitelným činila. Bolestná blaženost, která jej při pohledu na ni naplňovala, těšila a tísnila jej zároveň. —

Ale zevně vypadal klidně a nepohnutě. Varoval se vsí mocí něco ze svých citů vyzraditi.

Také Diana byla s to zcela klidně, vesele a ledabyly s Lotarem hovořiti. A teta Brigita, která skutečně v těžkém, světle šedém hedvábí slavnostně okrášlena přišustěla, starala se svým živým způsobem, aby žádná rušivá přestávka v hovoru nepovstala.

Stará dáma vypadala v slavnostním úboru velmi vznešeně, její oči zářily štěstím, že ji Diana v překypujících citech objala a upřímně políbila.

Hned na to vešli do jídelny, kde byl stůl slavnostně prostřen.

Lotar seděl vedle matky, Diana jemu naproti. Vedle Diany stálo křeslo strýce Heřmana. Jakmile se to dalo nepozorovaně provésti, — spočíval Lotarův pohled na Dianě a nikdo mimo otce nepostřehl měkký toužebný lesk jeho očí. — Diana se přímému pohledu na Lotara vyhýbala, a aby svojí rozpačitost zakryla, byla velmi veselou a vtipkovala se strýcem Heřmanem. Tato veselá prostomyslnost ji činila v očích Lotarových tím půvabnější.

Paní Brigita vyzvala svého syna, aby něco ze svého života na jihovýchodě vypravoval. Diana naslouchala ve snivém zapomenutí jeho zvuknému hlasu.

Vypravoval o svých, nad míru jednoduchých poměrech v daleké zemi a líčil humoristicky svoje stravování a jak často si musel sám pomoci. Jeho posluchači se smáli, ale smíchem proniklo misty jemně pohnutí. Diana si vzpomněla na jednoduchou jídelnu inženýrů na letišti. Jak zvláště byla dotknuta tímto skromným způsobem života těch mladých mužů. A přece, jak mnohem více musel Lotar strádati.

Vypravovala o té jednoduché snídani, které se tenkrát účastnila a vytkla zvláště, jak vesele a

spokojeně Alex. Heinzius chléb s máslem, jako znamenitost vychvaloval. —

"Tak se vede všem průkopníkům civilisace," poznamenal strýc Heřman.

Lotar si z hluboka oddychl. — Dianina zmínka o Alexandru Heinziusovi mu ulehla na prsa. — Se vzdechem řekl:

"Časem není náš život lehkým. Ale takové zlé časy upevňují naše síly a zabraňují zženštilosti. Člověk se stává schopnějším malé a větší příjemnosti života výše ceniti. Když se zde ohlédnou — slavnostně ozdobená tabule, třpytící se stříbro a lesklé sklo, k tomu květiny a ovoce, které jsem nikdy nedostal, ten příjemný pokoj s drahocenným, starým nábytkem a — last not least — dámy v elegantních toiletách poslední mody, pak mi vše připadá jako sen, — který zmizí, jakmile se probudím."

Pani Brigita si vzdychla od srdce. "Nu, chvála Bohu, že se ti tam dole lépe nelíbilo, kdo ví, zda-li by jsi se pak tam nechtěl opět navrátiti. Snad bys nám ještě jednou neutekl?" skončila vesele.

Lotarův pohled zavadil o lehou postavu Diany se zvláštním výrazem, který ale ona nepozorovala.

"Kdo ví, matinko — snad mne ještě jednou právě ty s tím spojené nesnáze dolů přivábí. Říká se, že tyto země se zvláštní čarovnou mocí k sobě vábí všechny, kteří v nich žijí. V posledních měsících jsem dosti jednal s majitelem velké farmy, který se svou paní a dvěma dcerami, způsobnými dámami v Dianině stáří, již mnoho let v jihovýchodní Africe žije. — Minulého roku byli několik měsíců v Německu a ujist'ovali mne, že nemohli vydržet touhou po své farmě, kde vedli obtížné živobytí. Když jsem se s nimi loučil, řekli mně s důrazem:

"My se opět uvidíme, vy sem opět přijdete."

Dianin obličej pobledl a na okamžik k němu vzhledla v náhlém uleknutí. Tento neopatrný pohled nebyl ale Lotarem postřehnut. — Hleděl zamyšleně do sklenice perlicího se vína.

"Synu, tohle nám přece neudě-

láš!" zvolala matka polekána.

Zdál se býti v myšlenkách pohřížen, neb nedal odpověď. Pak pozdvihl hlavu a hleděl do otceva zkoumavého obličej. Usmál se, a aby pozornost od sebe odvrátil, vypravoval o farmě Sasneku a o obou odhodlaných, srdnatých dcerách farmářových, které se boje se vším protivěním nebály a při tom nikdy dobrý rozmar neztratily. —

Jeho vypravování znělo srdečně a upřímně, přiznal se zcela nepokrytě, že veselý smích těchto obou hezkých a veselých děvčat jej často ze smutné nálady vytrhl.

Dianino srdce tlouklo při tomto vyznání pomalu a těžce. Snad patřilo jedné z těchto dívek již srdce Lotarovo, snad se tam opravdu navrátil, aby se s ní spojil, až bude zde jej vízících pout prost. Nebo dokonce přišel pouze k tomu účelu, aby zde svobody dosáhl?

Srdce se jí zastavilo, když ji tato myšlenka napadla. Zmocnil se jí cit tísnivého zahanbení, že tehdy Lotara k sňatku přinutila. Ano — přinutila. A snad již často litoval, že se přinutiti dal. Arci, udělala to tenkrát v nejčistším úmyslu. Ale kdyby tušil, že je milován, v jakém světle by se mu pak její jednání zjevilo?

Celá se zachvěla. Za žádnou cenu nesměl tušiti, nesměl se dovědět, jak to v jejím srdci vypadá. Nikdy, nikdy se nesměl dovědět, že jej milovala, neměla-li hanbou zemřít.

Přinutila svoje city, že se v nejhlubší hloubi jejího srdce skryly a předsevzala si s ním co možná klidně a nenápadně obcovati. — Dříve než jindy opustila tabuli. — Když odcházela z jídelny, ve které druzí ještě zůstali, ztratila šerikovou haluzku, kterou za pasem měla zastrčenou; již vadla. Nepozorovala tu ztrátu, ani že střeviskem květ na koberci přišlápla. Ale Lotar to pozoroval a jeho zrak lpěl na této haluzce jako přičarován.

Také jeho otec to pozoroval a také mu nešlo, že se oči Lotarovy od tohoto květu odloučiti nemohou.

Vzal obrázkový časopis do rukou a zavolal svou paní, aby ji na

něco zajímavého upozornil. Obě prošedivělé hlavy se sklonily nad časopisem a prohlížely některá vyobrazení. Heřman Steinach věnoval však tomu prohlížení pouze poloviční pozornost. Slyšel, jak Lotar vstal a pokojem se procházel. —

Když za chvíli rodiče časopis odložili, stál Lotar u okna a obřádně vybíral cigaretu z pouzdra.

Otec pohlédl na místo, kde prve ležela haluz šeriku — ta však zmizela.

Tu oči starého pána vzplanuly mírným leskem. — Pani Brigita však nepozorovala ničeho.

— — — — —
V zámecké kuchyni na Dorneku skládaly stará i mladá paní množství balíčků a sáčků do dvou košů, což pěkně podle budov, kde se mělo zastaviti, Žofka urovnávala, k vycházce do vsi ustrojená.

"A tohle dáš tě malé panence, Lotynce," pravila pani Brigita, — položivši dosti objemnou krabici na vrch koše. "To dítě nemá žádnou radost na světě. Otec, ač ji nyní zase tak bláznivě má rád, jako dříve ji nenáviděl, si ani nevzpomene, co takové dítě potřebuje. Je tam panna, ať si Lotynka hraje také s loutkou, nikoliv jen s kočkami a psy."

"A tohle je pro Lotynku ode mě," ozvala se Diana a zastrčila do koše krabičku čokolády. "Taková mladá pusinka ráda též něco sladkého," usmála se.

"I což o to, naše starší pusy také něčím sladkým nepohrdnou," — odpovídala pani Brigita a Žofka, navléknuvši si koše na ruce, vykročila ze dveří a pospíchala ke vsi. — Byla již všude očekávána. Do jednoho stavení nesla sáček krupice, do jiného balíček dětské moučky, jinam cukr, maso, kusy prádla a oděvu, vždy to, co někdo z jednotlivých rodin potřeboval. Nejvíce předmětů bylo pro malé děti, šestinedělky a nemocné. Ráno přicházely děti do dvora s baňkami pro mléko, v poledne pro pokrmy nemocným a hromadné dárky roznášela nesmírně ráda Žofka. A obě paní na zámku zase nesmírně rády je posílaly.

Žofka si dárky pro Lotynku ne-

chala až naposledy. Také ona nesla ji svůj dárek. Co to dítě znala, nevzala do úst nic ze sladkých příchutí, cukrovinek a dortů, jež se v zámecké kuchyni připravovaly a z nichž všichni v zámku zaměstnaní k osobní posluze pánů, dostávali svůj díl.

Žofka odnesla vše od společného stolu do své světničky a při každé cestě do vsi, nesla balíček něčeho dobrého Lotynce.

Už z daleka ji viděla seděti na schodech správce domu. Byla nyní pět let stará, s kadeřavými, rusými vlasy, modrooká, opálená a na každého, kdo šel kolem, se smála a volala: "Dobré jitro!" — Volala tak ráno, v poledne i večer, a tak ji také všichni pozdravovali. Žofka se musila smát, když ji viděla, jak s vážnou tvářičkou ulamuje z velkého krajíce chléb a podává třem psíkům, před ní sedícím. Psi tloukli ohony o schod, sledovali každý její pohyb ručky hladovými pohledy a když přišla řada na jednoho z nich a ručička s drobkem chleba přiblížila se k jeho tlamce, chňapl sice po ní chtivě, ale při tom tak opatrně, že o malé prstíčky nezavádil. Nějaký drobek vstrčila i do své pusinky: kolem této skupiny čepejilo se několik vrabců, zdvihali a skláněli hlavy, poskakovali jako míče a rvali se o stranou spadlé drobčky. —

Náhle se rozletěli. Lotynka pozvedla oči a spatřivši Žofku s košíky na loktech, radostně vyskočila. Z klína vypadla jí na schod kočka, nahrbila hřbet a vztýčila ohon a v okamžiku, kdy všichni psi se zuřivým štěkotem srazili se na místě kde stála, zmizela v domovních dveřích. Psi se pak rozběhli každý v jinou stranu.

Lotynka ale s rozpřaženou náručí běžela Žofce vstříc a obejmuvši ji v kolenech, radostně volala:

"Dobré jitro, slečno Žofinko. — Co pak mi dnes nesete?"

"Něco dobrého od mladé paní, něco hezkého od staré paní a tohle je ode mne," odpovídala Žofka a vedla Lotynku za ruku ke schodům a tam s ní usedla. Rozbalila papír, v němž bylo zámecké

pečivo a Lotynka oběma ručkama po něm sáhla.

Pak Žofka otvírala krabici a vyňavši z ní velkou loutku, postavila si ji na klín, klaněla jí a pohybujíc její ručkou, řekla:

"Dobré jitro, Lotynko. To jsem já, tvoje panenka. Budeš mě mít ráda?"

Lotynka sebou trhla, dech se v ní zatajil, prstíčky, držící sladké pečivo se uvolnily, a náhle zajímavě výskla, loutku popadla a na usmívavý obličej vtiskla polibek rtíky, na nichž lpěly drobtý cukrovinek.

"Má panenka, milá, krásná — a opravdické vlasy má a kalhotky — a zoubky v pusince!" volala překotně, pannu obracejíc a prohlížeje. "A jistě je to moje panenka?" tázala se náhle, ustrašeně na Žofku pohlížeje.

"Toje, Lotynko, tvoje. Posílá ti ji naše milostpaní ze zámku," ujistila ji Žofka.

A tu Lotynka znovu pannu bouřlivě objímala a horoucně líbala a Žofie tak se z radosti dítěte radovala, až jí slze do očí vstoupily. Přivinula Lotynku a s pannou k srdci a políbila ji na hlavičku. —

"No, no, tohle je moc pohnutlivé divadlo, škoda, že není pán doma, aby mohl tenhle krásný obraz obdivovat," ozval se za Žofkou uštěpačný hlas z domovních dveří.

"Co tím míníte?" — otočila se Žofka a měřila Viku, správcovou služku, uraženým pohledem.

Vika, ruce v bok, houpala se z nohy na nohu. Hleděla uštěpačně na rozčilenou Žofku, pak spustivši ruce, sebrala do prstů ušpiněnou zástěru, a poklonivši se hluboce, řekla:

"Ponížená služebnice, — paní správcová! To tím míním, že ne to dítě, ale pán vás láká na naše schody —"

"Vy — vy — nestoudná!" zvolala Žofka, vymršťvši se ze schodu a zardělá studem i hněvem, — sbírala své košíčky. "Jak se můžete něco podobného odvážit vyslovit?"

"Hm, jaká odvaha? To přece slepý musí vidět. Vždyť nejsem hloupá —"

"Jste — jste velmi hloupá, můžete-li mne podezřívát — jdu sem k tomu dítěti z rozkazu milostivé paní — ale co budu s vámi mluvit — s Bohem, Lotynko, už se nikdy neuvidíme —", a Žofka chvatně odcházela.

Ale s tím Lotynka nebylo spokojená. Vyrušena Vikou ze své krásné nálady, stála chvíli zaražená a poslouchala, co si obě dívky povídají. Nerozuměla tomu za mák, ale přece pochopila, že se její milá Žofka hněvá a s ní se loučí. Přitisknuvši jednou rukou pannu k sobě, rozběhla se s křikem za Žofkou, zachytila se druhou rukou její sukně, volala plačíc:

"Já nechci, abyste šla pryč! — Slečno, slečno Žofinko!"

Vika stála na prahu dveří, smála se a klaněla, provolávajíc:

"Služebnice, služebnice, vzácná paní správcová!"

V tom za rohem domu kvapně přicházel sám správce.

"Co je? Co se děje?" zvolal a spěchal k plačící Lotynce.

Vika švihla sukněmi a zmizela tiše, jako prve kočka v domě.

"Slečna Žofinka chce pryč — a já jsem dostala pannu a Vika něco řekla a já si chci hrát "dobré jitro, Lotynko!" škytala holčička v otcově náručí.

Ten pochopil co se asi přihodilo. Pohlédl na rozpačitou Žofku a rozhodl se, neodkládati déle svůj úmysl. Vzal Lotynku za ruku a řekl: "Pojď, vyprovodíme slečnu", a k Žofii se obrátiv, — pravil:

"Slečna bude tak laskava a dovolí, abychom ji doprovodili k zámku."

Šli. Žofie tušila, že se blíží osud, jenž pomohla vyvolati. — Ač nechodila s úmyslem správce upoutati, na schody jeho domu, — přece na něho myslila s city pro něho lichotivými. A pak Lotynka! Nevěděla, měla-li ji tolik ráda k vůli jí samé, nebo k vůli otci. — Rozpačitá, uzardělá, kráčela vedle pana správce. Ten mlčel, což ji do větších rozpaků přivádělo.

Konečně se správce vytrhl ze zamyšlení, pohlédl na hezkou, čistou Žofku, pustil Lotynčinu ruku

a řekl ji, ukazuje na jakési polní kvítí:

"Nechceš své krásné panence ukázat tam ty kytíčky, Lotynko. — Myslím, že by se jí libily."

Lotynka nerada se tatínkovy ruky pustila, ale poslušně se ke kytíčkám rozběhla.

"Musíme se dohodnouti rychle", řekl správce, když dítě bylo z doslechu. "Vím, že máte dobré, citlivé srdce, slečno Žofinko, a že máte mé dítě ráda. Mohla byste trochu té přízně přenést na mne, otce Lotynčína?"

Žofka se rděla a oči se jí zalévaly slzami.

"Tuším tak trochu, co nerozumná Vika provedla; prosím, nemrzte se na ni, ona věc uspišila a jsem tomu rád. Již od své překonané nemoci se obírám plánem, poprositi vás, abyste se ujala co moje žena mého opuštěného dítěte i mne a mé domácnosti. Měl jsem svoji zesnulou ženu nesmírně rád, ale cítím, že srdce člověka je schopno milovati jinou dobrou bytost. — Mám vás upřímně rád, slečno Žofinko. — Mohla byste mne také milovat?"

Žofinka ze zastavila a košíky jí vypadly z rukou. Zardělá až po kořínky vlasů, rozpačitá, upřela své hnědé oči na správce. I on byl rozechvřen a podáváje jí ruku, opakoval:

"Mohla byste mne milovat?"

"Ano, pane správce," odvětila Žofinka, chvějícím se hlasem. — "Mám vás ráda i to rozmilé dítě a myslíte-li, že najdete ve mne náhradu za milovanou svoji první choť, a pro Lotynku matku, pak se z hloubi srdce z toho raduji a doufám, že vaši důvěru nezklamou," a podala mu ruku, kterou on vše políbil.

"Já také chci slečně ručičku políbit!" hlásila se Lotynka, přibíhající právě s loutkou pod paži a oběma ručkama plnými kvítí. — Přendávala je z jedné ruky do druhé, až je všechny na zem upustila i pannu a zavěsila se na Žofku. Ta se smála a sbírajíc košíky, prohlásila, že už musí domů.

"Na shledanou, Žofinko, ohlaste mne milostivé paní, že ji přijdu požádati o vaši ruku. — Kdy

mám přijíti?" pravil správce.

"To se musím dříve milostivé paní zeptat," odpovídala dívka a srdce se jí sevřelo starostí, co asi paní Brigita řekne. Předvídala, že uslyší notné hromobití, až jí své zasnoubení oznámí, ale jaká pomoc. Kdo se dá na vojnu, musí bojovat, myslila si a slíbila, že mu to nějak oznámí.

Správce byl jako vyměněn. — Nyní se těšil na společný život s touto dobrou duší a řekl Lotynce:

"Lotynko, co nejdříve přijde k nám slečna Žofie na vždy, máš z toho radost?"

"Opravdu? Na vždy, to už jako od nás neodejde?" zajásalo děvčátko. A odtrhnuvši se, za Žofkou volalo:

"Slečno, pojd'te k nám hned, — nechod'te už od nás na zámek!"

Žofka se zastavila, postavila košíky na zem a zachytila Lotynku do náruče.

"Nemohu hned u vás zůstat, milá Lotynko," řekla chlácholivě, "musím se dříve rozloučiti na zámku s páný, rozumíš? Ale pak přijdu a zůstanu u vás a budu vás mít takhle ráda!" a Žofie rozptáhla ruce a objala Lotynku i jejího otce, který zatím k nim došel.

Tím se dítě spokojilo a vracelo se s otcem domů. Žofie pak čím dále, tím pomaleji šla k zámku v náladě velmi stisněné.

Zanechavši prázdné koše v kuchyni, odebrala se Žofka do pokoje, kde dámy seděly s ruční prací, aby paní Brigitě vyřídila díky obdarovaných žen ve vesnici.

"Jak pak se líbila loutka malé Lotynce?" ptala se Diana a pátravě se na Žofku zahleděla. Pozorovala její velké rozechvění.

"O, měla velkou radost, milostivá paní, líbala ji a chovala, obdivovala její 'opravdické' vlasy — a — a —"

"Dlouho jsi nešla, Žofko", ozvala se paní Brigita, "a máš asi něco na srdci. Co se stalo?" — A paní Brigita upřela své oči na rozpačitou panskou.

"Prosím, nic zlého —"

"Tedy dobrého? Ven s tím! — Nu — tak, bude to?"

Žofka otálela. Pohlédla prosebně na Dianu a ta jí přispěla na po-

moc. Položila ruku na loket paní Brigity a pravila:

"Nepospichej tolik, milá tetičko. Třeba se ta dobrá novina týká také nás, musíme tedy pomalu, abychom Žofii nepokazily radost nám ji zvěstovat —"

"Nu, nu, Žofka, kdyby měla něco radostného povědít, už bychom to věděly, ale nyní tady stojí jako hřišnice — milá Diano, to nebude pro nás nic radostného," mínila paní Brigita.

"Viděla jsi také správce, Žofie?" tázala se Diana.

"Také jsem s ním mluvila — proto jsem se tolik zdržela, milostivá paní," odpovídala Žofie a líce jí hořely a oči radostně plály.

"Nu — a co ti řekl? Bude se už konečně ženit, aby měl domácnost opatřenou a dítě bylo vychováno rozumnou paní?" tázala se paní Brigita přísně, protože se opravdu na něho mrzela.

"Bude se ženit," přisvědčila Žofie a podívala se na Dianu.

Ta už cosi tušila. Žofčiny rozhovory při česání a oblékání o Lotynce i jejím otci ji mnoho prozradily a proto osmívavě na ni hleděla a při otázce paní Brigity ztvářila se tázavě. A Žofka při odpovědi nenápadně ukázala prstem na sebe.

Diana se zasmála a hleděla zase na paní Brigitu.

"Nu — bude se ženit," opakovala tato nevrle. "Povídáš to, jako bys mi chtěla říci, abych mu obstarala pohřeb. Ožení se nějak rozumně, aby nebylo sirotku ubližováno? — Znáš nastávající paní správcovou?"

Žofka hleděla do podlahy a přála si, aby byla sto mil daleko a neslyšela, jaké hromobití se nad ni rozpoutá.

Paní Brigita ztrácela trpělivost. Hleděla udiveně na Žofku, která jindy se žádnou novinou ze vsi takto neotálela a mžikem vzpomněla na všechny svobodné dívky, která snad správce upoutala a náhle zhurta se zeptala:

"Kterou si vezme?"

"Prosím — on — on — říkal mně — a mám milostivou paní poprosit, aby mi dala vědět, kdy by směl přijít a milostivé paní vše

přednésti," odpovídala Žofka z počátku váhavě, ale pak stále rychleji, aby už to raději bylo venku. —

Paní Brigita úžasem oněměla. Chvilu hleděla na Žofku a pak se obrátila k Dianě, která zrudla tajemným smíchem a nyní se hlasitě, srdečně rozesmála.

"Co jsem řekla?" počala paní Brigita zase řeč. "Co jsem řekla, že to pro nás nebude nic radostného. O, já jsem to hned vycítila — a to se podívejme!" a paní Brigita, založivši ruce, chystala se nabráním dechu zahájit velkou odsuzující řeč.

"Budem chystat svatbu, milá tetičko. Radujme se, že malý sirotek dostane hodnou maminku —", ozvala se smířlivě Diana.

"Radovat? Ty se raduješ? Já ne! Koho honem dostaneme, aby nám vyhověl jako Žofka! Na tuhle možnost, že nás to děvče opustí, jsem nikdy nepomyslela," hovořila paní Brigita již mírněji. — Smířlivý způsob Dianin ukázal staré paní pravou cestu, — byla vlastně velmi dobrosrdečná a každému vždy přála, co jeho bylo a k právu pomohla.

"Tak dobře, Žofko. Dobře jsi to vyřídila, neplač a podej mi ruku. Blahopřeji ti upřímně. Nu, nu —" bránila se přivalu slz a polibků Žofčiných na svoji ruku, — "konečně je to velké štěstí pro tři osoby. Tak svému ženichovi napiš — ne, abys tam letěla, to se nesluší — napiš, aby přišel, kdy bude chtít a — nu — a pak to už nějak zařídíme."

Žofka přijala také blahopřání Dianino a odkvapila, osušujíc slze, aby správci poslala zprávu o šťastně vyřízené záležitosti.

Paní Brigita odešla, aby tuto pro ni dosti vážnou věc ohlásila svému choti, aby on poradil kde a koho dostati na místo tak spolehlivé, do všech poměrů na Dorneku vztité Žofky a Diana zůstala zamyšlená v pokoji sama.

I zde se vše příznivě rozluštilo, jen ona neví na čem je. Všechny mladé osoby z jejího okolí docházely svého cíle a štěstí přímou a příjemnou cestou srdce k srdci, — jen ona stojí jako vyloučená ze

všeho, v neustálém rozporu sama sebou. — — — — —

Tak přecházely dny a týdny, které Dianě a Lotarovi denně nová muka a při tom přece také tajné blaho přinášely. Tento stav velmi tísnil oba mladé lidi, jako kletba, která jim nedovolovala svobodně vydechnouti, kterou ale odstraniti se neodvážili.

Bylo srozumitelné, že se museli mnoho a často stýkati. Také jim ani nenapadlo se tomu vyhýbat, naopak považovali každou hodinu spolubyti za zvláštní, neocenitelný dar nebes. — Téměř denně spolu vyjížděli, navštěvovali Buchnov a sedávali s rodiči. A nejkrásnější, nejrozkosnější jaro obklopovalo je svým kouzlem a svádělo jejich srdce, aby se sobě navzájem ve vroucí lásce oddávali. Ale na venek zachovávali oba klidný a přátelský způsob obcování. Denně očekávala a obávala se Diana, že Lotar promluví a o svobodu požádá a denně očekával a obával se Lotar toho samého od ní. —

Neměl žádný z nich dosti odvahy té otázky se dotknouti, ač musila nezbytně býti projednána, mělo-li dojiti k ujasnění jejich vzájemného poměru. Zůstávala nevyslovena a při tom spolu mluvili a jednali tak lhostejně, jako by bylo vše v nejkrásnějším pořádku.

Lotar odkládal stále své vyjádření. Byl si jist, že touto rozmluvou bude Diana pro něho neodvolatelně navždy ztracena, proto se nemohl k tomuto kroku odhodlati. Nebyla to neslýchaná obět', kterou přinášel, dávaje ji dobrovolně svobodu?

Diana opět se denně chystala této otázky se dotknouti, ale vždy ji její ženská zdrženlivost v tom bránila.

Tak ubíhal den po dni. Lotar mezi tím převzal matce všechny namáhavější práce. Tato měla nyní dobré časy a mohla si dopřáti mnohou hodinku příjemného odpočinku. Diana také nesměla tak časně vstávat jako v posledním čase; také ji Lotar zastupoval. — Zdálo se, že jsou mu znalosti hospodářské vrozeny. Vše, co dělal,

bylo účelné a jako samosrozumitelné. A čeled' v něm viděla nového pána, neboť věděla, že je manželem dědičky statku. Mimo to byl Lotar rozhodná osobnost, která si v každém případě uměla poslušnost vynutit. Byl zvyklý rozkazovati množství dělníků, často i nad míru líným a neochotným domorodcům v jihozápadní africké kolonii. —

Nejen Diana — také paní ze Steinachů si často v těchto dnech myslela, jak by bylo krásné, kdyby Lotar navždy na Dorneku otěže v rukou podržel. Ale věrna svému slibu, danému svému muži, nezmínila se o tom ani slovem, a čekala, byt' ne právě trpělivě, jak se to rozluští.

Byla ještě jedna osoba, která vzájemný poměr obou manželů s velikým zájmem pozorovala. Byla to Dora Sandersová. Její taktéž touhou lásky naplněné mladé srdce, cítilo s neupřímnějším účastenstvím s Dianou. Ačkoliv jí Diana ani slovem neprozradila, že Lotara miluje, přece vycítila jemným pudem, který je ženám v podobných případech neomylným vodítkem, že je tomu tak.

Lotar ze Steinachu se Doře zalíbil velmi dobře, sotva že ho trochu blíže poznala. — Řekla si, že zřídka kdy se dva lidé tak dobře k sobě hodí, jako on a Diana. A jejich romantická minulost ji ještě více podněcovala.

Bylo tedy více očí, které mladý pár s tajným účastenstvím pozorovaly, aniž by to oni věděli. — Byli tak ve svých vlastních myšlenkách a citech pohříženi, že jim pozornosti pro jejich okolí nezbyvalo. —

Jednou byl Lotar s Dianou v Buchnově návštěvou a vraceli se lesní cestou domů. Líbezná nálada májového večera je obklopovala. Dík Dořině veselosti a vtipnosti, odjeli se smíchem a v živém hovoru z Buchnova. Čím se ale více vzdalovali, tím více se hovor mírnil, až na konec docela utichli.

Nedávali na koně pozor, nechali je běžeti jak chtěli a drželi otěže volně v rukou.

Tu se stalo, že Dianin zlatý ryzák předními nohama na silném,

vlhkém přes cestu se plazícím kořenem sklouzl a na kolena klesl.

Diana tím náhlým pádem ztratila rovnováhu a svezla se se sedla.

Lotar jedním skokem byl s koně, druhým u ní a pozdvíhl ji v ruku jako dítě. Nevědomky ji tak silně k sobě přitiskl, že cítila tlukot jeho srdce.

Byla-li již pádem polekána, tím více smyslů pozbyla, když ji tak prudce k sobě přivinul. Její hlavička ležela bledá a se zavřenými očima na jeho lokti. Myslel, že omdlela, tak bezvládně mu na srdci spočívala. Horoucími city k ní přemožen a něžnou starostí a strachem bez sebe, nebyl na okamžik pánem sama sebe a přitiskl své rty na její malá, bledá ústa a pak hluboce vzdychl, což znělo jako zasténání.

Jako v hlubokém snu cítila Diana jeho ústa na svých a nemohla se ze své ztrnulosti vymaniti. — Zdálo se jí, že jsou všechny její údy ochromeny a nemohla rozeznati, spí-li nebo bdí.

"Diano — Diano!" volal pln strachu.

Tu otevřela oči a pohlížela na něho zmateně a jako ve snu. On se mezi tím opanoval. Byl pouze bledý a jeho oči pátraly úzkostlivě v jejím obličej.

"Ublížila jsi si?" vyrazil ze sebe.

Zachvěla se. V jeho slovech a jejich zvuku leželo tolik něžné starosti, že se blahem zachvěla. Byla by nejraději v tomto okamžiku zemřela. —

"Diano! Vzpamatuj se!" volal znova, ke klidu se nutě, jako by ji chtěl probudit.

Úzkostlivě, bezmocně a pohnutlivě k němu vzhlédla. Musel se mocně přemáhat, neboť jej mocně vábilo její tvář horoucími polibky pokrytí. A nemohl si odepřít alespoň jejich vlasů rty se dotknouti, na nichž se posunula čapka. Tak jemně a slabě bylo toto dotknutí, že jej Diana ani nepozorovala.

Vzpamatovala se a myslela, že to byl sen, že se jejich rty setkaly. Vzchopila se ze své ztrnulosti a sladkou slabostí mocí přemáhajíc, promluvila tak klidně, jak jen mohla: —

"Neboj se o mne, Lotare, nestá-

lo se mi nic, pouze mne leknutím na chvíli smysle opustily. Ohlédni se po koních."

Uvolnil ji znenáhla a opatrně ze svého objetí. Nerad ji propouštěl. Bylo mu horko, proto pošinul čapku s čela.

Diana se opřela o strom, protože jí kolena hrozila vypověděti službu. On se shýbnul k jejímu ryzáku, aby pohlédl, zda-li si pádem kolena nepoškodil. Ušlechtilé zvíře samo vyskočilo a stálo nyní klidně vedle Lotarova koně, — který svého soudruha pozoroval, jako by se chtěl ptáti: "Zůstal jsi zdrav, kamaráde?"

Lotar shledal, že ryzák není poškozen, podobně jako jeho jezdkyně.

Přistoupil opět k Dianě.

"Bude ti možno vsednouti na koně a dojeti až domů?" ptal se starostlivě, pozoruje její obličej.

Usmála se slabě. Vězelo v ní ještě leknutí. Ne ale leknutí z nehody, ale z toho, o čem snila. Či nesnila? Šírající nepokoj ji pronikal od té chvíle, co ležela v jeho náručí a co jeho oči, plny nejněžnější péče na ní spočívaly. Byla to pouhá přátelská — bratrská pečlivost?

Poprvé v ní vznikla malá, plachá naděje, že snad pro ni vřejeji cítí, nežli se dosud domnívala. A již tato nepatrná naděje ji rozechvěla a ubírala ji všechnu sílu.

"Nech mne ještě okamžik odpočinout — nejsem si dosud jista — ale brzy se zotavím a pak pojedeme dále," pravila prosebně.

Vyhledal pro ni místočko a doprovodil ji k silnému pařezu, který ji posloužil za sedadlo.

Usedla. On se zaměstnával s koňmi, aby svoje rozpaky zakryl a potřebného klidu nabyt. Pozorně se přesvědčil, zda-li je jezdecký postroj Diany v pořádku a přitáhl ještě sedlo. Za chvíli se k ní navrátil. Povstala hned.

"Nyní můžeme v cestě pokračovati, Lotare."

"Zotavila jsi se již dostatečně?"

"Ano, můžeme odjet."

Doprovodil ji k zlatému ryzáku a pomohl jí do sedla. Pozorně upravoval její šat a zabýval se tím patrně déle, nežli bylo zapotřebí.

Ale nepohlíželi na sebe. — Jeho všechno jednání, jeho starostlivost a láskyplná opatrnost vynutily pohnuté Dianě slzy. Dříve, než tomu mohla zamezit, padla jedna jasná, slaná kapka na jeho ruku. Udiven pohlédl k ní; byla bledá a v jejích očích leskly se slzy.

"Diano — co je ti?" vypravil ze sebe pohnuté.

Zavrtěla beze slova hlavou, udělala odmítavý pohyb, přitáhla nevědomky otěže, tak že její kůň se dal do kroku.

Lotar stál jako zkamenělý a hleděl za ní a při tom vyssál slanou kapku ze své ruky s bolestnou blažeností. Proč plakala? — Snad přece pozorovala, že ji políbil a nyní se horšila? Nebo ho litovala, zpozorovavši, jak to v jeho nitru vypadá? Kollisala mezi hněvem a soustrastí? Položil si pěst na srdce, jako by ho chtěl tím utišiti a hloubal dále.

Netroufala si proto rozhodně slovo pronést, že již dávno vycítila, jak ji miluje? Ženy prý mají pro to zvlášť jemný cit. — Trpěla tím, že mu musí bolest způsobiti, když ho o svobodu požádá? To ji vázalo jazyk?

Ona byla tak dobrého srdce, — tak jemnocitná. Bylo jí nesmírně těžkým něco učiniti, čím jinému člověku bolest způsobí. A tak se trápila snad již dlouho a netroufala si domáhati se své svobody, která by jí umožnila dosáhnouti kýženého štěstí.

S hlubokým povzdechem přistoupil ke svému koni a v jeho obličejí objevil se tvrdý, rozhodný výraz.

"Tak to dále nejde — musím mít jistotu", řekl si, než se do sedla vyhoupl. Pak jel za ní.

Viděl, že s hlavou sklopenou a s unaveným držením těla v sedle seděla, a když se k ní přidrůžil, pohlédl ji zkoumavě do obličej. — Slzy netekly více, ale vypadala velmi bledá a nepokojná.

S nuceným úsměvem se k němu obrátila.

"Nyní jsem opět v rovnováze," nutila se k žertům. — "Jak slabá stvoření jsme my ženy. Pro takovou maličkost hned ztratit celou rovnováhu, je vlastně velmi zahan-

bující."

Hleděl na ni pozorně a pozoroval zřetelně, že se do lhostejného tonu pouze nutí. Ale velmi vzdálen pravého poznání, co se v ní děje, domýšlel se, že mu chce uspořít zahanbení.

"Rozhodně tě nepovažuji za bytost slabých nervů, Diano. — Byl jsem svědkem, jak pevně jsi patřila smrti v tvář, což by mnohý pevný muž nedovedl."

Krev se jí vrazila do hlavy. — Věděla hned, kam míří a přepadla ji hrozná úzkost, že nyní bude o tom mluvit, jak jej tehdy prosila, aby se stal jejím manželem. — Cítila, že hanbou zahyne, jestli se o tom zmíní.

Lotar chtěl za každou cenu mít jistotu.

Jelikož neodpovídala, — pouze svými velkýma, ztrnulýma očima na něho pohlížela, a strachem, aby se neprozradila, tvrdě, odmítavě se tvářila, vydechl z hluboka a pokračoval:

"Diano — jsem již několik neděl na Dorneku — a den ze dne odkládám s tebou promluvení o tom — co se mlčením více obejíti nedá. Ty víš, co myslím?"

Přikývla němě a on pokračoval:

"Jednou musíme o tom hovořiti, byť to bylo sebe trapnější. Já přece nemohu zůstatí věčně na Dorneku — jako tvůj host. Tak to déle nejde — já to cítím — já musím opět z Dorneku pryč."

Přerušil se, pohnutím přemožen, a ona seděla schoulena na svém koni, jako by rozsudek smrti očekávala.

Po nějaké chvíli se opět ujal slova:

"Ty nemáš odvalu mě poslat pryč, proto ji musím mít já, aby bylo jasno mezi námi. Chceš mi upřímně říci, jak jsi se o naši budoucnost rozhodla?"

Mluvil, aby si odvahy dodal, — klidně, skoro chladně a věčně, jako by se o obyčejnou obchodní záležitost jednalo. Bylo jí okolo srdce, jako by musila hlasitě vykřiknouti. Její údy byly těžké jako olovo a rty měla pevně sevřeny. — Nyní mluvil o odchodu, jako o něčem samosrozumitelném, připrave-

ném, nyní, když se jí poprvé do srdce tichá naděje vloudila, že by mu mohla býti něčím více nežli dosud.

To bylo hrozné procitnutí ze sladkého sna, který krátce před tím její duši šťastnou činil. Nevěděla, jaké nesmírné přemáhání jej tento klid, tento věčný ton stojí. A sama sebe zahrnula žiravým posměchem.

Bláhová, co jsi si myslela, v co jsi doufala, o čem jsi snila mezi tím, co jsi v jeho loktech spočívala? A kdyby tě byl skutečně políbil a jemnou pečlivostí zahrnul, co tě opravňuje k sladkým nadějím? Nelíbá bratr sestru, nepečuje přítel o přítele, když domnívá se, že je poraněn? Přítelkyni, sestrou jsi mu — jak ti často psával — a ničím více mu nejsi.

Zaťala zuby, aby svoje rozčilení, svoji lomcující zimnici zatajila. Pouze jedna myšlenka ji povznášela, aby nepozoroval, že jej miluje, jinak hanbou na místě zemře.

Vztýčila se a přejela si rukou oči. Pak pravila jako stroj:

"Ano, musíme o tom hovořit. — Ale — proč já mám rozhodovati o tom, co se státi má. Nemáme oba stejné právo? Rozhodni ty."

Jeho čelo se bolestí sraštilo. — Zdálo se mu nepochybné — ona se rozpakovala mu ublížití a proto rozhodnutí jemu přenechávala. Jinak by byla mohla pouze říci: mne nic k rozluce nedohání.

Že nevinná žena svoje city pláše ukrývá a spíše pekelným mukám se podrobuje, nežli by muži svoji lásku veřejně ukázala — na to ve své duševní hořkosti nemyslel. Byl se přespříliš do té myšlenky zaryl, že Diana miluje jiného. —

Musím si sám svou svobodu dobývat, abych ji pro jiného osvobodil? Může osud ode mne žádat tak neslýchané sebezapření? Mám se sám od ní odtrhnouti, kterou bych nejraději tisíci řetězy k sobě přikoval?

Přemýšlel. Pak se mu ale zjevila hodina, kdy vedle jejího lože stál a ona v bezpříkladné velkomyslnosti svou ruku do jeho vložila, aby jeho otci bezstarostně

stáří zaručila. Směl nyní sobecky na své štěstí myslet a svoje štěstí jejího výše cenit? Nezapřisáhl-li se tenkrát, že bude přede všemi zlými následky, které její obětavostí vzniknouti mohly, chrániti, když zůstane na živu? Nesměl se dáti od ní zahanbit, musel jí toto rozloučení usnadnit a její city šetřit, místo aby prozrazoval, jak je mu bolestné se s ní rozejíti. Byl na smrt bledý, ale jeho oči prozrazovaly tvrdé, neústupné rozhodnutí. — S hlubokým povzdechem se vzpřimil v sedle a podal jí ruku.

"Máš pravdu, Diano — na mne jest osvobodit tě ze zakletí, které jsi dobrovolně na sebe vzala. Bud' svobodná, čím dříve, tím lépe. — Nech mi pouze několik dní času, abych mohl všechno promyslet a připravit, zajedu v nejbližších dnech do města ke tvému notáři a smluvím s ním, jak můžeš býti co nejjednodušší a nejrychleji svobodna. — Pak promluvíme o dalším. Je ti to vhod?"

Její ruka se chvěla v jeho, že jím až horko projelo. — Přikývla pouze, neboť mluvit nemohla. — Kdyby její život od toho závisel, nebyla by jedinké slovo propustila z pevně sevřených rtů. Cítila, že by musela hlasitě vykřiknouti, kdyby je byla otevřela.

Zkoumavě na ni pohlížel, zda-li v její tváři výraz radosti nad osvobozujícím slovem nepostřehne, ale její oči byly sklopeny, její tahy jako z kamene.

Tu pustil zvolna její ručku ze své.

Ona ale byla ztrnulá litostí a hanbou, že miluje muže, který ji tak lehce opouští.

Kéz by byli mohli oba navzájem pouze na okamžik do svých srdcí nahlédnouti.

Nevěděl, jak si má její chování vykládat. Zdála se mu více stísněná, nežli radostí naplněná, ale řekl si na vysvětlení: Tuší, jakou obět' ji přináším a jak mě to žalem naplňuje, a tím její soustrastné srdce trpí.

Mlčky jeli pak podle sebe až domů.

Doma se Diana okamžitě odebrala do svých pokojů a v nich se

uzavřela. Vrhla se jako mrtvá na pohovku a zakryla si bledý obličej rukama. — Nyní teprve dozuřila bouře, rozpoutavši se v její duši a bylo jí, jako by již pro ni v životě nikdy slunce zasvitnouti nemělo.

Také Lotar nebyl s to se svými rodiči klidně rozmlouvat; také on se odebral do svého pokoje, aby svoje myšlenky aspoň trochu urovnal.

Před večeří se Lotar sešel opět s rodiči v jídelně, zdánlivě klidný. Hned na to přišla Žofka se zprávou, že její paní má bolení hlavy, nepřijde proto ke stolu, protože musí ulehnouti.

Paní Brigita chtěla hned k ní. „To dítě mi snad onemocní!“ — pravila plna starosti.

Lotar ji zadržoval.

„Nech ji, maminko, potřebuje pouze klid, jiného nic,“ řekl stísněným hlasem.

Otec zkoumavě na něho pohlédl. Lotarova bledost a jeho unavené, smutné oči nutily ho k přemýšlení. Zde nebylo něco v pořádku. Mezi mladými lidmi se muselo něco přihodit.

„Co se stalo Dianě?“ ptala se paní Brigita nepokojně.

„Měla malou nehodu s koněm a trochu se polekala. Její nervy se musí upokojit,“ odvětil Lotar.

Matka tím ale spokojena nebyla a měla o Dianu starost. Lotar musel nehodu zevrubně popsati a ji uklidniti, aby od svého úmyslu, Dianu ihned navštívit, upustila.

Heřman ze Steinachu ani slova neproněsl. Ale byl nepokojnějším nežli se tvářil. Arci, byl toho náhledu, že se mladá srdce brzo opět naleznou. Byl přesvědčen, že se navzájem milují. — Dosud šlo všechno tak, jak předvídal. — ale dnes se něco s jeho očekáváním neshodovalo. Vzdor tomu byl i na dále toho náhledu, že by vměšování se do té záležitosti bylo nebezpečné. Jednou se musí vše vyjasniti. —

(Pokračování.)

Nejdražší upomínky. „Tady v té obálce mám nejdražší upomínky na svou svatební cestu.“ „Jak jsi pozorný. A co je to?“ „Hotelové účty.“

Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

Kapitola dvacátá čtvrtá.

Poledne již dávno minulo, slunko na své denní pouti směřovalo k západu, a stále panovalo v horách mrtvé ticho. Pro naše přátele bylo toto dlouhé přerušení boje tím trapnější, že byli již jen málo zásobeni potravinami a od rána nepožili nic jiného, než hrstku kuříčnické mouky. Ku ozývajícímu se hladu přidružila se veliká žízeň. — Slunko svými sálavými paprsky spalovalo vše živoucí, a přátelé pozorovali s jistým zadostiučiněním, jak temný mrak objevil se nad horami, což bylo předzvěstí brzké bouře.

„Můžete z křiku těch rudých padouchů učiniti si nějakou přibližnou představu o jejich počtu?“ tázal se Gabriel, když zazněl řev rudochů po vysvětlení Mišencova plánu a na který lovci mohutnými svými hlasy odpověděli.

„Ne“, zavrtěl Pedrillo hlavou. — „Ostatně to mi působí malé starosti; jistě menší, než jistota, že vymysleli nějaký pekelný plán, jak jejich radostný křik právě dokazoval. Co asi podniknou?“

„Musíme trpělivě čekat“, odvětil vážně Gabriel. „Učinili jsme všemožná bezpečnostní opatření, více prozatím dělati nemůžeme.“

„Jen kdyby jednoho netrápila žízeň“, nařikal Pedrillo, „já sotva mohu mluvit —“

„Dejte sem láhev“, přerušil ho

Cesar, „já se pokusím opatřiti trochu vody.“

Mléky mu podal Pedrillo svou nádobu na vodu, z dýně urobenou, kterou tento připevnil na svůj nabíjak a potom plaze se, blížil se k vodopádu.

S úzkostlivým napjetím sledoval Gabriel pohyby Cesara, který se šťastně dostal k vodopádu i zpět.

Když se všichni tři douškem čerstvé vody osvěžili, pohovořili ještě jednou o svém postavení a dospěli k rozhodnutí, vyčkati noci a pak pod ochranou tmy pokusiti se uniknouti.

Na protějším skalním hřebenu bylo pozorovati jakési hnutí a po několika vteřinách byla neviditelnou rukou přehozena přes křoví buvoli kůže, brzy na to druhá a pak třetí.

„To je počátek k nějakému podnikání“, prohlásil Gabriel. „myslim, že jest to však jen zdánlivý manévr, aby jim byla naše pozornost odvrácena od jiného místa.“

„Máš pravdu“, odvětil Pedrillo, „pohled tam, není to lidská ruka — tam kde se to křoví pohybuje?“

„To je ale ruka nějakého bělocha“, pronesl rozvážně Gabriel.

„Pak to není nikdo jiný, než ten padouch Augustin, který nám celou tu bandu poštal na krk.“

S nenávistí planoucím zrakem zamířil Pedrillo po těchto slovech hlaveň své pušky na místě, které

označil.

"O palec zamiř více vpravo", poučoval Gabriel, "jinak chybiš."

Výstřel zaduněl a Augustin, — který právě chtěl ještě jednou opatrně nahlédnouti do hlubiny, zasažen kuli z Pedrillovy pušky, sletěl do propasti.

"Ta šelma jest pohřbena jako král", pravil Pedrillo, opět svou pušku pečlivě nabíjeje, "neboť leží v zlatém hrobě."

"Dostal spravedlivý trest", vážně vyslovil se Gabriel, "necht' jest Bůh jeho duši milostiv."

Na Indiány nezdála se ztráta bělocha působiti žádným dojmem, neboť na skalním hřebenu vládlo naprosté ticho.

"Připravuje se strašlivá noc", poznamenal Gabriel, ukazuje na temnými mraky potaženou oblohu. Z dále ozvalo se hřmění. "Cesare, dostaňte se opatrně k naší zásobě prachu a chraňte ji před vlhkem. My naše místa nesmíme opustit. Popatřte při tom také na rovinu a řekněte nám, jestli se tam nic nezměnilo."

"Smutné předtuchy rodí se v mé duši", mluvil dále Gabriel k Pedrillovi, když Cesar se vzdálil; — "ty jsi mi vzal odvalu, na kterou jsem vždy byl hrd. Nemáš mi co říci, starý brachu, nemůžeš mne nějak potěšiti?"

"Kéž jen nebesa nás chrání, aby nějaká kule nebo šíp těch rudých čertů tě netrefily", odvětil Pedrillo chmurně. "Tvá smrt by zkoroutila nejen mne, ale také Cesara." —

"Smrt to není, čeho se obávám, je to něco jiného."

"Rozumím! Ty se obáváš — odloučení od něho."

"To je to, brachu, to je to. Ty jsi se dotknul bolestné struny mého nitra. Nuže, poslyš můj odkaz. Kdybych měl padnouti do rukou Indiánů, nevystavuj se nebezpečí hledati moji stopu po týdny nebo měsíce, jak jsi již činil, nýbrž musíš mi slíbiti — ponecháš neužitečného již starého muže jeho osudu o pomůžes mému synovi, aby dosáhl otoho, co mu patří. Doved' ho do Španělska a postarej se, aby uveden byl ve své důstojenství a ti-

tule, uč ho zapomenouti, že byl na světě muž, pro jehož pohled byl on to, co jest pro unaveného poutníka v písčinách horkých krajů sloup kouře, pro lovce na severu hvězda severka, která mu ukazuje cestu v známé kraje. Slibiš mi to?"

Pedrillo mu podal ruku a pevně ji stiskl, aniž by slova pronesl; — neboť Cesar se vrátil a oznamoval, že prach jest před zvlhnutím ukryt a na rovině se nic nezměnilo.

"Ty rudé šelmy čekají ve svých skalních doupatech na noc a potom pokusí se sléztí tuto skálu", — minil Gabriel.

"Jestli jim to dovolíme", pronesl Pedrillo.

"Jak to myslíš?"

"Já jsem již asi hodinu přemýšlel o plánu, jak bychom ty dole učinili neškodnými."

"Jaký je to plán?"

"Až vypukne bouře, tu pod její ochranou podnikneme výpad Gabrieli, a ty červy tam rozšlapeme."

Gabriel přikývl na znamení souhlasu.

"Kdyby nás ti padouši tam na proti potom opravdu lapili", pokračoval Pedrillo, "tu, až nás přiváží k mučednickému kůlu, a my budeme nuceni zpívati naši píseň umírajících, budeme opěvovati naše hrdinské činy a nic jiného."

Na protějším skalním hřebenu spatřiti bylo sloupec dýmu a brzy pronikla též vůně pečeného masa k našim lovcům.

Pedrillo sevřel pěstě a zaskřípal zuby.

"Ti tam pojídají čerstvé maso", pravil zlostně, "a my jako dobří křesťané musíme se spokojiti jen s vůní."

Asi za půl hodiny sloup kouře zmizel. Indiáni dle všeho ukončili svou hostinu — tomu nasvědčoval také řev, který nesl se skalami. "Odpovíme jim?" položil otázku Pedrillo.

"Tentokráte budou hovořiti naše pušky", odvětil vážně Gabriel. "Nyní musíme mít oči otevřené, neboť se vsadím, že tanec započne." —

"Křoví tam naproti se právě pohulo", upozornil v tom Cesar.

Oči zkušených zálesáků prolétly skalní hřeben po celé jeho délce. —

Na jednom místě skalního hřebene, které se poněkud sklánělo k údolí, ukázala se postava Indiána, který opatrně rozhrnoval křoví, aby obešel malý skalní výběžek.

"Odstupte poněkud stranou", — pravil Gabriel k Cesarovi, "Pedrillo musí se trochu posunouti, chce-li svou pušku na toho neopatrnce vypáliti."

Cesar popolezl zpět, aby měl Gabriel volnost pohybu.

"Ten rudoch musí býti pomatený", minil Gabriel, "neboť nás přímo k výstřelu vybízí."

"Jen, není-li to nějaká lest", — choval obavu Pedrillo, "aby naši pozornost odvrátili od jiného místa. Bud' však bez starosti, já budu mít oči otevřeny."

"At' je to lest' nebo ne", prohlásil Gabriel, "já mám tu šelmu na mušce a nenechám si ujíti příležitost, počet našich nepřátel opět o jednoho udělat menší. Uchylte se, Cesare, ještě poněkud zpět, já ho musím vzít více po levu, jinak bych trefil jen jeho ruku — dobře, nyní ho mám správně na mušce."

V témž okamžiku otřáslo hromy, které pronikavý skřek nějakého opeřeného dravce o jeden okamžik přehlušilo. Ruka Indiána zmizela.

"Bylo to znamení, nebo skutečný skřek supů?" tázal se Pedrillo.

"Nejsem z toho moudrý", bylo odpovědi Gabriela, který ležel nepohnutě na svém místě a hlaveň své pušky měl stále zaměřenou na ono místo, kde dříve se ukázala ruka Indiána. "Ach, ta šelma se vrací", dodal, "poprvé vyvázl životem, a to mu dodalo odvahy, ale to musím říci, že jsem ještě nikdy nespatrił žádného rudocha, který by si počínal tak neopatrně jako tento."

Zatím co Gabriel takto hovořil, pozoroval stále rudokožce, který nyní celou svou postavu ukázal a pohlížel na místo, kde tušil za narovnanými kameny naše tři lovce.

Následkem polohy, kterou si Indián vyvolil, byl Gabriel přinucen vystrčiti hlaveň své pušky asi

na půl stopy ze střelny, aby mohl na rudocha vystřeliti. Učinil tak s velikou rozvážlivostí a když měl svého muže dobře na mušce — zahřměly tři výstřely a zazněly dva výkřiky současně.

První výstřel padl z pušky Gabrielovy; první výkřik byl smrtelný výkřik Indiána, jenž padl kulí lovec; druhé dva výstřely padly s pušek Mišence a Rudé Ruky; druhý výkřik vyrazil Gabriel.

Obě kule z pušek Mišence a Rudé Ruky zasáhly hlaveň pušky Gabrielovy a tuto mu s ruky vyrazily.

Když je lovec v divočině oloupen o svou ručnici, tu jest mu vzat kus jeho srdce; lovec v pustině bez střelné zbraně jest vydán na pospas hladu a dravým zvířatům.

Slza skanula po opálených lících Gabrielových, když spatřil padati svoji zamilovanou zbraň do propasti.

"Již jen dva muži střeží tuto skálu", pravil po krátké pomlčce, násilně potlačuje svou bolest, "třetí neznámá již nic. Cesare, můj synu, nemáte více otce, který by vás mohl chránit."

Pedrillo se hluboce dotkla bolest jeho věrného druha; on přesně znal ztrátu, kterou utrpěli. Přemýšlel, zda by pušku nebylo možno nahoru přinést, ale dospěl k přesvědčení, že by to bylo zbytečné hazardování životem. — ježto zbraň střelami nepřátel zasažená, stala se nepotřebnou.

"Ještě nejsme přemoženi", těšil zasmušilého Gabriela, "pokud jediná dobrá puška jest v našich rukou, nejsme ztraceni. Proto si, přáteli, vezmi moji, ve tvých rukou jest lépe uložena, než v mých."

S těmi slovy podával Gabrielovi svou ručnici.

Gabriel objal tuto křečovitě, a zdálo se, jakoby nový život vjel do jeho těla.

"Dobrá", pravil, "přijímám tvou nabídku, Pedrillo, neboť mé paže ještě nejsou slabé, můj zrak —"

Mocné zahřmění znemožnilo zaslechnutí další jeho slova, — a skoro v témž okamžiku objevil se na tom samém místě, kde před chvílí jeho soukmenovec padl Ga-

brielovou kulí, nový Indián.

"Vsadím se, že je to sám Mišence", ozval se Pedrillo, jehož oči nenávisť planuly, poznávám ozdoby na jeho účesu."

"Máš pravdu, Pedrillo", odvětil Gabriel, který zlostí se třásl a bez rozvážení, jako poprvé, vyšinul svou pušku ze střelny.

A opět se spojily se dva výstřely s výstřelem Gabrielovým.

Jeho kule sice Indiána srazila, ale kule jeho nepřátel urazily hlaveň jeho pušky od pažby. Hlaveň spadla do propasti, bezcennou hlaveň třímal Gabriel ve svých křečovitě sevřených rukou.

Z protějšího skalního hřebenu zazněl sem posměch, a bleskurychle vynořila se hlava Mišence, aby opět tak rychle zmizela. Jeho vlasy splývaly mu uvolněné kolem hlavy; on dal svou ozdobu hlavy druhému Indiánu, který se dobrovolně obětoval, aby vzbuzena byla zášť nepřátel a tito byli oklamáni lstí, která již dva z lovců odzbrojila.

"Orel Sněžných Hor jest sova", slyšeli lovci hlas Mišence, "která ve dne nevidí, která není s to rozoznati náčelníka od prostého bojovníka."

Naši přátelé na tento výsměch neodpověděli.

"Já to říkal, že tito lidé znamenají neštěstí", mumlal Pedrillo.

"A já pravím, že tato nesmírná pustina jest příliš malá pro mne a tyto dva. Bud' já nebo oni musí zemřít, máme-li z tohoto skalního hnízda uniknouti."

Zatím rozpoutala se bouře v celé síle; den proměnil se téměř v noc a nastavší temnota byla ozářovaná blesky, kdežto burácení hromu vyvolávalo tisícero násobnou ozvěnu v horách.

Zuření přírody odpovídalo vřodné pobouření duší tří našich přátel, a brzy ustoupil u Gabriela pocit pokoření a zlosti vědomí jeho vlastní ceny, a také Pedrillo nalézal opět chut' ke kousavému posměchu. Cesar vůbec při všech těch událostech zachoval klid, jenž jeho mládí dělalo všechnu čest.

"Až dosud jsem přikládal velkou váhu své zručnosti ve střel-

bě", ozval se po nějaké chvíli Gabriel; "a co mně nyní prospěly mé zkušenosti a obratnost? Ten Mišence mne přelstil jako nováčka. — Prohlédám teď jeho plán — oni oba rudoši museli se obětovati, aby nás mohl odzbrojit, a já hlupák mu šel na lep. Cesare, Pedrillo — můžete mi to odpustit?"

"O tom budeme mluvit později", odvětil Pedrillo, který jen těžko mohl se ubrániti vzrůstajícímu se v něm poňutí, když zaslechl starého druha na sebe sama žalovati. "Myslím, že musíme nyní o něčem vážnějším uvažovati, než si dělati vzájemné předhůzky."

"Máš pravdu, Pedrillo. Jistě již máš nějaký plán — mluv tedy."

"Učiníme výpad", hovořil Pedrillo, "temno, jež nastalo následkem bouře, jest našemu podniku příznivé, a Cesarova puška, která nám ještě zbývá, — bude nás chránit v případě nebezpečí."

"Rozumím", usmál se Gabriel zlostně, "ty myslíš, abychom se zbavili těch čtyřech padouchů, — kteří tam dole jsou zalezli ve svých děrách, aby se nás zmocnili, kdyby nám napadlo tyto skály opustiti." —

"Je to tak", přisvědčil Pedrillo. "Jsi srozuměn?"

Gabriel dal svůj souhlas s takovým chvatem, ze kterého bylo možno vyčísti, jak touží po tom, aby svou pomstu vylil si na rudoších. —

"Nespust'te z očí tu skálu tam naproti", pravil k Cesarovi, "pojďte sem na toto místo, odtud můžete viděti také na rovinu. Vidíte tam ty čtyři kameny? Ty jsou našim cílem. Kdyby některý z tam ukrytých rudochů se uchýlil, aby nás zpozoroval, střelte na něho, s těmi druhými budeme již hotovi."

"Zdaří-li se náš podnik, pak budeme zbaveni dalších čtyřech nepřátel", podotkl Pedrillo, "my budeme pak moci toto skalní hnízdo v noci opustiti."

Ještě jeden pohled na rovinu poučil lovce, že se tam nic nezměnilo. Když vyměnili s Cesarem ještě stisk ruky, plazili se k okraji skály a počali sestupovati do údolí na místě, které nemohlo býti pozoro-

váno nepřáteli na skalním hřebenu, takže bez nebezpečí života mohli se dostat do údolí. Když dospěli dolů, měli ještě urazit krátkou cestu zlatého údolí; — malá plošina a rovina nemohly být zasaženy puškou Mišence. Temnota byla jim nápomocna při přecházení zlatého údolí.

Nože majíce mezi zuby, dospěli oba zálesáci šťastně do údolí a plížili se dále, kryti křovinami u malého jezírka. Jakmile měli toto za sebou, byli mimo dosah pušek jejich nepřátel.

Byla to opravdu temnota, která chránila odvážné lovce, nebo měli jejich nepřátelé co dělati s jinými věcmi, jimž věnovali svou pozornost — zrátko minuli keřiky bavlíku beze vší nehody; když pak si na okamžik oddechli a své nože prohlédli, položili se na zem a naslouchali.

"Jestliže v minutě neuslyšíme třesk Cesarovy pušky", pravil tiše Gabriel, "pak je to důkaz, že Indiáni leží v jejich děrách a nás nevěřili. Počkejme tedy."

Se zatajeným dechem čekali oba přátelé na výstřel Cesarův, — který se ale neozval.

"Ty čtyři díry, ve kterých vězí ti čtyři padouši", počal Gabriel po malé chvíli, "nalezájí se v jedné řadě. Každý z nás vezme to od jednoho konce, s těmi uprostřed budem pak již hotovi."

"To také doufám", odpověděl Pedrillo s pohledem plným nenávisti. —

Čekali ještě chvíli na Cesarův výstřel.

"Jest čas", počal Gabriel, když opět marně čekali, "nesmíme nechat Cesarův příliš dlouho samotného. Tedy — první a poslední — ku předu."

Neslyšně, jako pár hadů, plazili se po těchto slovech oba muži přes plošinu, bez nejmenšího šramotu pustili se na rovinu a blížili se ku krytům z kamení, za nimiž skrývali se čtyři rudi bojovníci, — nemající potuchy o hrožícím jim nebezpečí.

Mrtvé ticho panovalo na rovině, jež bylo přerušováno jen hřměním; blesky šlehalý temnotou,

velké krůpěje deště padaly jednotlivě, každým okamžikem musel nastati liják.

Tu proletěl vzduchem bolestný výkřik a hned na to zazněl řev jednoho rudocha, který se smířil s výstřelem, který zahřměl z hor. — Gabrielovi a Pedrillovi se jejich hrozné dílo zcela nezdařilo. Tři z rudochů za kameny ukrytých nespátří sice již východ slunka — ale čtvrtý unikl.

"Rychle zpět na skálu", zvolal Gabriel, "Cesar jest v nebezpečí."

Když oba lovci opustili kuželovitou horu, věnoval Cesar svou pozornost protějšmu skalnímu hřebenu, brzy ale obrátil svůj zrak na ono místo, které jeho přátelé museli minouti, jakmile dospěli do údolí. S uspokojením uviděl je plížiti se jako stíny kolem bavlíkových keřů — pak věnoval svou celou pozornost krytům z kamenů, za nimiž ukrývali se čtyři rudochi. —

Během toho času Mišence také nezahálel.

Dvakráte se mu lest jeho vydařila; dva Indiáni ztratili sice své životy, ale dva nepřátelé byli odzbrojeni. Jednalo se ještě o to, aby také třetí byl učiněn bezbranným. —

Třetí Indián, jehož los postihl, nastoupil nyní svou poslední cestu, jsa Mišencem poučen, jak si počínati. Jednalo se o to, aby obležení, kteří nyní ovšem stáli se opatrnějšími a jeho lest prohlédli, byli pohnuti k tomu, aby poslední svou střelnou zbraň vydali za terč nepřátelským střelám.

Mišence počal ostatně také s jistou starostlivostí počítati své mrtvé. Mimo ony čtyři Indiány na rovině, zhybal mu již jen jeden Indián k použití, neboť pět jich padlo kulemi bělochů, a šestý vydával se právě dobrovolně na téměř jistou poslední svou cestu v tomto životě. Kdyby byl věděl, že v tomto okamžiku i oni čtyři bojovníci na rovině mají býti pro něho ztraceni, kdo ví, zda by nebyl svůj plán změnil, zatím ale neměl potuchy o smělém podniku Gabriela a Pedrilla, a s velkou pozorností sle-

doval každý pohyb třetího, smrti zasvěceného rudocha.

Ten zatím dospěl na místo, které bylo ještě hlouběji položeno, než ono, které si zvolili jeho druhové k vystoupení. Aby nevzbudil podezření úmyslnosti, měl Indián dodati svému podnikání, jako by chtěl sestoupiti do údolí a jen zde měl se vystaviti nepřátelské kuli. Jednaje přesně dle instrukcí Mišence, nastoupil rudý bojovník na smrt připraven svoji poslední cestu, aby na příhodném místě postavil se za terč nepřátelské střele. Leč žádný výstřel se neozval — Cesar rudocha neviděl, on viděl jen své přátele na rovině a měl svou pušku namířenou nikoliv na protější skálu, nýbrž na rovinu.

S úžasem pohlédl Indián na kuželovitou skálu — žádná hlaveň pušky se tam neukázala, žádný výstřel se neozval, mrtvé ticho vládlo na osamělé skále. Několik minut vyčkával rudoch nehybně ve svém postavení, — potom ale vznikl k něm pud sebezachování, překročil Mišencem mu předepsané hranice, jako kočka slezl do údolí, kam se dostal právě v okamžiku, kdy Gabriel a Pedrillo zmizeli za bavlíkovými keřiky, tedy v době, kdy Cesar veškeru svou pozornost věnoval běhu věci na rovině.

Stav se odvážným tímto neočekávaným dosavadním úspěchem, nerozmýšlel se rudoch ani okamžik; propířil se zlatým údolím a počal slézati kuželovitou horu a sice s takovou zručností, že ho neprozradil nejmenší šramot, ba ani udrobený kámenek.

Když dospěl k okraji vrcholku hory, naslouchal ještě jednou bez hnutí, a ježto nezaslechl ani toho nejmenšího šustotu, opatrně povystřelil hlavu nad okraj skály.

Oči Indiána zajiskřily při pohledu, který se mu zde naskytl.

Cesar zcela zaujat postupem na rovině, neměl ani tušení o hrožícím mu nebezpečí. Indián vyšinul se nehlučně na skálu a plazil se k mladému muži, aby mu vytřhl pušku a živého pak vydal v ruce svého náčelníka. Víc a více blížil

se rudoch k nic netušícímu Cesarovi, a již byl tak blízko, že mohl vztáhnouti ruku po žádoucí pušce, když tu mladý muž se otočil; výkřik zděšení vydral se z jeho rtů při spatření pomalovaného oblíčeje rudého bojovníka. V nejbližším okamžiku spustila jeho puška, aniž by Indián byl zasažen, neb tento rychlým pohybem dal pušce takový směr, že výstřel šel do výše.

A nyní nastal mezi oběma muži rozhořčený boj.

Cesar svou pušku odhodil, aby měl volné paže proti svírajícímu jej Indiánu.

Příroda propůjčila rudochům ocelové svaly nohou, takže sotva které lidské plemeno mohlo se měřit s Indiány, pokud šlo o rychlost a vytrvalost ve skocích a běhu, za to ale postrádají rudoši sílu svalů paží, kterou zase bílé plemeno jest obdařeno. Těto okolnosti měl Cesar co děkovati, že brzy získal převahu nad rudochem. Dobře jsi si vědom, že šetření života rudocha v tomto případě bylo by jeho vlastní zkázou, nerozpakoval se ani okamžik, nýbrž vytrasil nůž a vrazil jej Indiánovi do prsou.

Hluboký stén unikl z prsou rudocha, potom sevřely jeho paže v smrtelné úzkosti Cesara a třeba se tento vši silou bránil, nemohl se vyprostiti z křečovitého objetí Indiána. Brzy pocíťoval mladý muž ubývání svých sil, kdežto umírající Indián napjal veškeru již mu unikající životní sílu a válel se se svým nepřítelem k okraji propasti.

Cesar domýšlel se strašlivého osudu, jaký mu chce připravit umírající bojovník; viděl nenávistí planoucí zrak polozavřených již očí, který mu pravil: musíš se mnou do hlubiny. A to se také stalo. — Obě pevně svírající se těla sřítla se přes okraj skály do hlubiny, — Cesar pocíťoval mocný náraz, pak pustily ho ruce Indiánovy z objetí potom opustily ho smysly. Pušku strhli při pádu sebou.

Uběhlo několik minut, když ukázaly se hlavy Gabriela a Pedrilla nad skalním okrajem; vraceli se ze své výpravy a vystupovali na skálu na oné straně, odkud ploši-

na nebyla ovládána puškami nepřátel a z té příčiny také neviděl pád Cesarův.

Pohledem plným zděšení a úzkosti přelétl Gabriel opuštěný vrchol skály.

"Příliš pozdě! příliš pozdě!" bědoval obrovský lovec. "Cesare, — kde jste?"

Jen rachocení hromu odpovídalo na tuto otázku starého zálesáka, a bouře zuřila tou měrou, že volání lovců zaniklo v jejím řádění.

S úzkostlivou a zoufalství prozrazující tváří počal nyní Gabriel pátrati na vrcholku a brzy nalezl stopy boje, který se zde odehrál mezi Cesarem a Indiánem. Sledoval stopy ty až k místu, kde oba zápasící se sřítli do hlubiny, a nahnul hlavu, vzdor hrozícímu mu nebezpečí, přes okraj skály — ale dole nebylo nic k spatření — Cesar zmizel.

"Dej přece pozor", zvolal starostlivě Pedrillo.

Gabriel neslyšel, stále upíral pohled do hloubky, pátraje po mrtvole svého miláčka.

"Omrzel tě život, Gabrieli?" — znovu zvolal Pedrillo.

Gabriel pozdvihl netečně hlavu a spatřil na protějším skalním hřebenu Mišence, který opřen o svou pušku, výsměšným pošklebkem pozoroval lovce.

Při spatření polo-indiána, vstoupila mu krev prudce do hlavy; potlačil však násilně svou nenávist, neboť muž, který tam naproti stál — byl pánem nad osudem, nad životem Cesara.

"Mišence", volal, "hleďte, já zřídka kdy dosud někoho o něco prosil, ale u vás činím výminku — máte-li ještě nějaký lidský cit v srdci, vraťte mi mého syna."

"Svého syna chcete ode mne?" pronesl Mišenec táhle. "Já o něm nevím."

"Nelžete", prosil Gabriel, "on se nalézá ve vaší moci — o, dejte mi ho zpět, propusťte ho a vezměte si mne za něho."

"O té věci nechá se uvažovat", minil Mišenec. "Vy tedy chcete dát svůj život za vašeho syna?"

"Ano, ano, to chci, přistupte na to, prosím vás", zvolal Gabriel, —

vrhl se na kolena a ruce prosebně sepjál.

Posměšný chechtot byl mu odpovědí.

Pedrillo, který až dosud z chráněného místa pozoroval průběh této scény s různými pocity, nedovedl se více opanovati. Nedbaje nebezpečí, jež mu hrozilo, vyřítil se ze svého chráněného postavení, chopil klečícího Gabriela za ramena a násilně ho postavil na nohy.

"Od kdy klečí muž před psem?"

Při spatření Pedrilla zmocnila se Mišence ukrutná zlost.

"Ha, Posměváček", zvolal a přiložil pušku k lici. Leč rána nevyšla, ani nebylo více slyšeti slova Mišencova, neboť v tom okamžiku bouře se rozběsnila celou svou silou. V proudech řinula se voda z oblak a zvlhla prach na pánvičce pušky, kterou Mišenec zamířil na Pedrilla. Bouře hučela a skučela takovou silou v horách, že člověk bez bezpečného krytu sotva se mohl udržeti na vysoké skále; při tom blýskalo se a hřmělo tak, že přecházel zrak i sluch — celá příroda tak se rozběsnila, že se před ní musely skloniti všechny lidské síly a vášně.

Mišenec pozdvihl ještě jednou výhrůžně pušku proti Pedrillovi, potom ale zmizel za ochranným křovím skalního hřebene.

"Můj synu! Můj synu!" bědoval Gabriel, nedbaje bouře ani běsnění přírody.

"Následuj mne, Gabrieli," domlouval mu Pedrillo, "ti rudí psi použijí tohoto nepočasí k opuštění hor. Třeba bychom bez pušek nemohli se pustiti do boje, budeme aspoň jejich stopy sledovati."

Aniž by vyčkával Gabrielovy odpovědi, opustil Pedrillo vrchol skály a sestupoval s nebezpečím života do zlatého údolí, následován Gabrielem, který ačkoliv slovům svého přítele nerozuměl, přece okamžitě pochopil, o co se jedná.

Byl to kus opravdu namáhavé práce i pro tyto zkušené a otužilé muže, dostati se na protější skalní hřeben za řinoucího se proudy vody, a několikrát zahнала je bouře a valící se voda zpět; konečně ale

po nadlidské přímo námaze dostali se k svému cíli.

Skalní hřeben byl opuštěný. — Mišenec nastoupil již zpáteční pochod. —

"Naděje mého života pohasla", nařikal Gabriel, usednuv zcela vyčerpan na jeden balvan; "nebot stopy našich nepřátel nelze poznati, déšť je smyl."

Vzdor beznadějnosti, jež se starého zálesáka zmocnila, vyskočil po krátkém jen odpočinku a opět marně pátral po stopách nepřátel, kteří sebou odváděli jeho sotva nalezeného miláčka.

Několik hodin bloudili oba muži bezvýsledně v horách a konečně se dostali na jeden z nejvyšších vrcholů, kde zcela vyčerpání usedli. —

Bouře se zatím vyběsnila, na obloze zářily miliony hvězd, klid a mír rozprostřel se opět v celé přírodě, a naši přátelé seděli na svých místech a bezútěšně a beznadějně patřili do dálky.

Beze zbraní, bez prostředků k žití potřebných uprostřed pustiny, oloupení o přitele — nic horšího nemohlo muže jako oni byli, postihnouti. —

A přece se rozhodli, pokračovati v pronásledování nepřátel a nevzdávati se naděje, Cesara vysvoboditi. A se zábřeskem nového dne vydali se na cestu, hladoví a žízniví sice, ale pevně odhodláni, nedopřáti si klidu a odpočinku, pokud ztraceného opět nenaleznou, byť i při tom měli zahynouti.

Kapitola dvacátá pátá.

Na plantáži dona Diega nastal po odchodu dona Zamory s jeho lidmi opět klid, jaký pravidelný život v této opuštěnosti sebou přirozeně nese.

Dnes, kdy naše čtenáře uvádíme zpět do sídla dona Diega, bylo tam živo. Přicházející a odcházející služebnictvo, větší počet osedlaných a zavazadly obtížených koní — bylo znamením, že podnikne větší počet osob nějakou delší cestu.

Don Diego, který o neštěstí, jež postihlo výpravu dona Zamory, — neměl ještě žádných zpráv, vyná-

snažoval se, aby senátorovi, svému příštím zeti, učinil osamělost divočiny co možno snesitelnou a proto pořádal právě velkou výpravu na lov divokých koní.

Zároveň měl při tom na zřeteli, aby svou dceru, donu Dolores, — která byla od nějakého času nápadně pobledlá a čímsi dojatá, rozptýlil a připravil jí nějakou radost. Při tom v nitru svém choval též naději, poskytnouti senátorovi příležitost, aby pokročil ve svém ucházení se o Dolores při užším styku na cestě, kde se mladým lidem naskytne četné příležitosti k lepšímu poznání se, než při stále stejném životě doma.

Senátor během času, co výprava dona Zamory byla na cestě, s dosti velkou obratností dvořil se Rúži Mexika, prokazoval jí všemožné pozornosti, jež těší dívčí srdce, aniž by však přišel o krok dále, jako otcem schválený nápadník. —

Dona Dolores přijímala sice jeho zdvořilosti přátelsky, ale okamžitě stala se vážnou a zdrženlivou, když se chtěl stát don Gaston důvěrnějším.

S vážnou starostlivostí pozoroval don Diego svou dceru, která vypadala tak bledá a čímsi dojmutá, jejíž oči často jevíly stopy bohaté prolitých slz, a často se tázal sebe v duchu, zda učinil dobře, — svoliv ku spojení se senátorem, či zda neměl snad raději syna hledače zlata — dal však již své slovo a to musí dodržeti.

Senátor, který bezvýslednost svého ucházení se o donu Dolores ovšem viděl, často si připomínal radu dona Zamory, který mu pravil, aby vykonal nějaký rytířský čin před očima mladé dívky, aby si získal náklonnost dívčinu, a různé dobrodružné plány mihaly se mu hlavou, aniž by přišel k nějakému rozhodnutí.

Když proto jednoho dne přišel jeden z lovců koní dona Diega a přinesl zprávu o objevení nového napajedla a velmi početného stáda divokých koní, — uchopil se don Diego s radostí této příležitosti, aby svého hosta rozptýlil a dceři své radost připravil, kdežto sená-

tor kul plány, jaký rytířský čin bude moci při této příležitosti vykonati, aby získal úsměv dony Dolores. —

Zároveň se ale opatrně přeptával, zda takový lov divokých koní není spojen s velkými nebezpečími, a tak zvěděl, že cesta sama jest sice bez nebezpečí, poněvadž v oné krajině Indiáni nejsou, ale že honba pro účastníky jest dosti nebezpečná. —

Osedlaní koně hrabali netrpělivě svými kopyty půdu, kdežto služebnictvo běhalo již sem a tam, aby zavazadla byla doplněna, ježto cesta k objevenému napajedlu vyžadovala plně čtyři dny, — takže museli býti opatřeni vším možným, aby ničeho nepostrádali při této cestě. —

Slunko vrhalo sotva své první paprsky na dvůr panského sídla, když don Diego a senátor objevili se ve vchodu domu.

Po několika minutách ukázala se též dona Dolores, majíc štíhlé údy ve výborně jí slušící jízdecký šat zahalený. Půvabně pozdravila svého otce, poněkud zdrženlivěji a chladněji senátora.

Průvod byl brzy uspořádán, — panstvo vsedlo na koně, a za několik minut později leželo zde sídlo tak klidné a opuštěné, jako tomu bylo větší část roku.

První den cesty uplynul dosti jednotvárně.

Dona Dolores byla roztržitá a málo nakloněna k hovoru se senátorem, ačkoliv se tento všemožně vynasnažoval, aby ji do něho zapředl. —

Když cestující k večeru dospěli na místo, které bylo vyvoleno k prvnímu noclehu, potkali dva jezdce, kteří jim způsobili nemálo starosti. —

Tito dva jezdci nebyli nikdo jiní, než Rudá Ruka a Mišenec. — Měli na sobě Indiánský kroj s odznaky kmene Papoušků, kmene to, který se zvláště vyznamenával klidností a mírností.

Dona Dolores rychle popohnala svého koně k otci, poněvadž upozorovala planoucí zrak Mišencův, který zadržev na okamžik svého koně, na ni upřel.

Mišenec a Rudá Ruka vyměnili pak několik slov v řeči cestujícím nesrozumitelně a jeli dále. — Brzy zmizely jejich postavy ve stínu blížícího se večera.

"Ještě jsem nespatriil dva Papoušky, kteří by měli ve svých tazích takový výraz krutosti, jako tito", prohlásil don Diego.

"Také jejich ozbrojení je napadné", doložil senátor. "Papouškové nenosí střelné zbraně."

Dona Dolores mlčela.

Nepopsatelný pocit úzkosti se jí zmocnil, s hrůzou pomýšlela na pohled, který na ni mladší z jezdců vrhl. Kdyby tak byl nyní Fabio v její blízkosti. —

Bezděčně přišla mladé dívce tato myšlénka a neměla tušení, že miláček jejího srdce bude se nacházeti v moci těchto dvou mužů, netušila, jaký strašlivý osud mu přisouzen. —

V poledne čtvrtého dne dospěli cestující k svému cíli — Buvolímu jezeru, kde lidé dona Diega byli již čtrnácte dní zaměstnání přípravami k velkému honu na divoké koně.

Vzdor své únavě přispíšil si senátor, skočiv se svého koně, pomoci doně Dolores při sestupování s jejího oře, leč tato již sama seskočila a ubírala se za přistoupivším k ní sluhou, který ji dovedl do připraveného pro ni stanu, za jehož závěsem zmizela.

Se zasmušilým pohledem přistoupil senátor k donu Diegovi, — který nespatriil, co se událo, neboť první jeho dohlížitel podával mu zprávu o vykonaných pracích, — kterou majetník plantáže pozorně vyslechl a při tom se rozhlédl, aby jako odborník se přesvědčil, zda bylo vše dle jeho přání zařízeno.

Když vyslechl zprávu do konce a vyjádřil svou spokojenost, — pokynul senátorovi a odebral se s ním do stanu pro ně připraveného, aby si odpočinuli po cestovní námaze. —

Honby na divoké koně konaly se v Mexiku obvykle v listopadu a prosinci, v čase, kdy silné deště naplní napajedla a na rovině traviny vyrazily v celé své bujnosti. Divocí koně vyhledávají taková

pastvíska, zvláště ta, jež se rozkládala v blízkosti napajedel.

Honba na divoké koně vyžaduje trpělivosti a vytrvalosti, především ale zkušenosti, má-li býti výsledná.

Obyčejně spojí se k takové honbě šedesát až sto odhodlaných mužů, kteří jsou opatřeni potravinami na jeden měsíc a mimo toho musí býti dobrými jezdci. V menších oddílech táhnou tito mužové nesmírnými pustinami deset až dvanáct dní, než najdou stopy nějakého stáda koní. Jakmile jsou takové stopy zjištěny, jest nejbližší úlohou jejich nalézt napajedla, — kam koně přicházejí se napojiti. Tento úkol jest velmi často těžko rozluštit, neboť divocí koně, — jsouce vedeni obdivuhodným pudem, volí obvyčejně nepřístupné břehy jezera nebo jiné vodní nádržky.

Když jest takové napajedlo lovci nalezeno, dají tito smluvené znamení ostatním oddílům, a všichni co nejrychleji se shromáždějí k společnému jednání.

Přípravy k honbě vyžadují obvykle dalších čtrnáct dní. Teprve potom může počítati vlastní honba.

Také lidé dona Diega, jak již praveno, vykonali své přípravy. — Ukončili je předchozí večer. Cekali jen na pána, aby s honbou bylo započato.

Červená řeka, která protékala Texasem a Indiánským územím Papoušků a Komančů, vlévá se do Mexické zátoky, když vykonala cestu asi sto osmdesáti mil.

Kde Červená řeka přijímá přítok řeky Rio Gila, jejíž břeh jsme již poznali, nalézá se Buvolí jezero, vzdálené asi půl míle od spojení obou řek, asi čtyřicet mil od známých nám hor a asi šedesát mil od sídla dona Diega. Známé nám hory leží asi sto mil od plantáže.

Buvolí jezero s čistou svou vodou, stíněno lesem cedrů, bílých dubů, korkových dubů a jiných jižních listnatých stromů, dostalo své jméno od zvířat, která si tam navykla hasit svou žízeň. Buvolí, blízkostí člověka zahnaní, stáhli se do opuštěných krajů, ale zvláštní odloučenost tohoto jezera při-

tahovala sem stále velká stáda divokých koní, která dávala přednost tomuto místu, jemuž zmíněný les poskytoval příjemný chládek, před bližší řekou, jejíž břehy nebyly v onech místech ničím zastíněny. —

Toto napajedlo objevili lovci koní dona Diega a vykonali potřebné přípravy k lovu. Na jedné straně jezera vybrali volné místo, které uzavřeli plotem z kmenů stromů. Kmeny byly pevně zapuštěny do země a mezi sebou spojeny řemeny z buvolů, jež byly nařezány z čerstvých buvolích kůží, a když byly jimi kmeny spojeny, palčivost slunečních paprsků je vysušila, takže se stáhly a tímto způsobem tvořily nezníčitelný svaz.

Takovým způsobem ohrazená prostora byla oválná a měla jediný úzký otvor. Aby zvířata nepolekala se této práce lidských rukou, ta byla zakryta; celé to oplocení bylo přikryto větvemi stromů, že i lidské oko na první pohled nepoznalo, že zde bylo zbudováno namáhavé dílo třiceti mužů za čtrnáct dní.

K lidem dona Diega připojili se ještě čtyři lovci buvolů. Tito lidé, kteří celý svůj život ztrávili v pustinách a mezi Indiány, osvojili si od Indiánů to, co se jim zdálo býti k prospěchu, aby si učinili život v pustinách snesitelný; k tomu patřil především kroj, a často se stává, že nezkušené oko cestujícího takového lovce buvolů pokládá za Indiána.

Tito čtyři mužové, o nichž mluvíme, narazili náhodou na lidi dona Diega. Ti je vyzvali, aby si několik dní u nich odpočinuli, což lovci s povděkem přijali, ježto měli dobrý lov a mimo toho potřebovali buvolí kůže usušiti, než je budou moci dopravit k prodeji do pohraniční stanice.

Onoho dne, kdy očekáván byl příchod dona Diega, jeho lidé, — kteří měli své práce již hotové, přidružili se k lovcům a s nimi se bavili, při čemž si navzájem vyprávěli různá dobrodružství, a ovšem často se stávalo, že skutečnost míchala se s fantasií, čili pra-

vda se lží.

Buvolí lovci byli silné postavy, a jak již dříve poznamenáno, nehledě k barvě jejich kůže, byli od Indiánů málo k rozeznání. Mezi nimi ležela obrovská doga, která je na jejich výpravách provázela.

Jeden z lovců koní právě dopovídal jeden příběh, když doga pozvedla hlavu a táhle zavyla.

"Ticho, Oso", kázal jeden lovec buvolů. — "Toto zvíře osvojilo si mezi Indiány také jejich zvyky — když totiž vyje, zdá se jednomu, že slyší řvátí rudocha na hrobě některého jeho soukmenovce."

"Myslím, že je to také smuteční zpěv, který Oso právě zapěl", mluvil jiný lovec buvolů.

"Jak přicházíte na tu myšlenku?" ptal se mladý lovec koní, — jménem Enki, který byl ještě nováčkem ve svém oboru.

"Myslím si", odpověděl lovec buvolů, "Oso oplakává svého kamaráda, kterého jeden Apač přibodl kopím k zemi. Statečné zvíře ovšem před tím poslalo tři Apače na onen svět — ach, onen den jsem nemyslel, že budu ještě někdy lovit nějakého buvola, a v okamžiku, kdy jsem se již odevzdával ve svůj osud —"

"Mlč se svými příběhy, které jsme již museli stokrát vyslechnouti", přerušil ho jeden z jeho druhů. "Podle mého mínění, měli bychom se již dnes vydati na další cestu. Odpočinuli jsme si zde tři dni, a poněvadž tito hodní lidé jsou se svou prací již hotovi, — a my jim nemůžeme více pomoci, — myslím, že bude lépe, když potáhneme dále, zvláště když také zápach našich krvavých koží může koně zahnati od napajedla."

"Zůstaňte zde aspoň do večera", žádal Enki, který by byl rád vyslechl přerušené vyprávění příběhu lovce buvolů.

"Až do večera zůstatí můžeme", zněla odpověď, která byla Enkim s velkým zadostiučiněním přijata.

Doga znovu zavyla.

"Nebudou Indiáni někde poblíže?" tázal se Enki, "váš pes vyje tak rozčileně."

"Ne, mladíku", zněla odpověď, "on truchlí jen po svém kamará-

du. Kdyby Indiáni se potloukali v této krajině, tu by se jeho srst naježila, jeho oči by naběhly krví, ale zůstal by ležeti tak, jako nyní."

"Neslyšeli jste při svém pochodu z Tubac o nějaké vyprávění?" — tázal se Enki po krátké pomlčce. "která vyrazila před čtrnácti dny, s ní šel také můj strýc, jménem Augustin, a k vůli němu bych měl rád nějakou zprávu."

"O ano", odpověděl jeden z lovců buvolů. "My jsme se sešli s cestou se třemi lovci bobrů, kteří nás sledovali stopy výpravy po několik dní. Dle vyprávění oněch mužů byly stopy bělochů promíchány stopami rudokožců, a lovci bobrů pustili se proto jiným směrem. Obávám se, že můžete již říci: můj zvěčnělý strýc."

"Vyprávějte, jak se vám dařilo na vaší cestě, jak se stalo, že jste vystoupili na území Indiánů?" žádonil Enki.

Lovec buvolů, který, jako všichni staří veteráni pustin, rád své zkušenosti dával k lepšímu, ochotně přistoupil na přání Enkiho.

"Přání to vám rád vyplním, — můžete z toho mít pro život mnohé ponaučení", započal. — "Nuže slyšte. Byl jsem v Tubac, když Komančové — vite přece, že jsou smrtelnými nepřáteli Apačů — poslali jednoho svého posla do pohraničního města, aby nám jménem svého náčelníka nabídl obchod s buvolími kůže a jinými předměty. V té době nacházel se v Tubac kočující obchodník, který měl s sebou právě velkou zásobu skleněného zboží, zbraní, vlněných pokrývek a jiného, a prohlásil, že půjde k Indiánům."

"A tu vás požádal, abyste ho doprovázeli?" — zvídavě se ptal Enki.

"Ano", přisvědčil lovec, "já ho doprovázela a podílel se také na jeho obchodu. V Tubac byl právě jeden můj synovec, jemuž uloupili Apačové stádo drahocenných koní, ten nás také provázal s devíti svými lovci koní, aby se pokusil ukradené mu Apači koně těmto vzít. Bylo nás dvanáct odhodlaných mužů, nečítaje Komanče, který nás jménem svého náčelníka vyhledal

a byl nám pak vůdcem."

"To vás bylo tudíž třináct", — prohodil Enki, "nešťastné číslo."

Lovec mlčky přisvědčil a pokračoval: —

"Do tábora Komančů měli jsme jen dvacet mil, krátká to vzdálenost, která se snadno urazí. Teprve později vzpoměl jsem si na naše nešťastné číslo. — Vyrazili jsme tedy — Komanč byl v čele."

"Zdá se, že jste skládali velikou důvěru ve vašeho Indiána", přerušil ho opět Enki.

"Komančové mají velmi dobré vlastnosti", pokračoval starý lovec, "milují mír a spravedlnost; ale i sám posel vzbuzoval v nás velikou důvěru. Třeba byl Apačem narozen, byl jedním z jejich úhlavních nepřátel a —"

"Apač a nepřítel svého kmene?" nedůvěřivě vrtěl hlavou Enki. — "Tomu nerozumím."

"Poněvadž ten příběh neznáte, já vám ho povím. Zářící Paprsek, tak se nazýval náš Komanč, měl hezkou, mladou ženu, která se jeho náčelníkovi Černému Ptákovi snad více líbila, než bylo mladému manželovi milé. Aby svůj poklad uchránil před dotíravostí Černého Ptáka, uprchl jednoho dne s ní ku Komančům a byl přijat do jejich kmene. Nyní jistě pochopíte nenávisť, s jakou bývalý jeho apačský náčelník a on se pronásledovali a proč Komanč stal se nepřítelem Apačů."

"Dvšem", odvětil Enki rozvážně, "ale —"

"Jak se zdá, vaše zvídavost není k upokojení", pokračoval lovec, "řečené vám musí postačiti a nyní vyslechněte, jak se naši výpravě dařilo. Když jsme byli několik hodin již na pochodu, Zářícího Paprška majíce v čele, oznámil nám Indián, že nalezl stopy Mišence a Rudé Ruky."

"Mišenec a Rudá Ruka? — To jsou zvláštní jména. Co je to za lidi?" znovu ho přerušil nedočkavý Enki.

"Kdo byli ti dva, to jsem tenkrát také nevěděl", mluvil opět lovec buvolů, "leč brzy jsem se to měl dozvědět. Komanč nám totiž sotva sdělil svůj objev, když oba

moji psi, které jsem k vůli našemu Indiánovi musel mít na šňůře, vydali strašlivé vytí. Chytrá zvířata, která byla vycvičená pro boj s Indiány, varovala nás. Já sdělil Komančovi své obavy, který poté stopy v písku prohlížel ještě pozorněji a pak řekl, že se psi museli zmýlit; neboť on našel stopy jen Mišence a Rudé Ruky a žádných jiných Indiánů. Táhli jsme tedy dále. Moji psi stávali se stále nepokojnějšími, sotva jsem je mohl na šňůře udržet. Dospěli jsme v blízkost bavlníkových křovin a když jsme chtěli kolem nich přejít, stalo se něco hrozného."

Vyprávěče se odmlčel. S napjetím čekali jeho posluchači, zvláště Enki, na pokračování vyprávění, které chytrý lovec jen proto přerušil, aby zvědavost svého okolí ještě více podnítil.

"Nenapínejte nás na skřípec", žádal Enki — "a vyprávějte dále, co se hrozného stalo?"

"Když jsme dospěli k oněm bavlníkům, nemohl jsem své psy více udržet a musel jsem zuřící zvířata pustit; jejich strašlivý řev smíchal se s válečným řevem Indiánů, který se náhle ozval za křovím a byl doprovázen krupobitím šípů a několika kulemi z pušek. V prvním okamžiku byl jsem jako omámen, slyšel jsem jen zuřivý křik bojujících, štěkot a kňučení mých psů, chrapot umírajících. Když se poněkud rozptýlil kouř z prachu a rozvířený prach pudy, spatřil jsem svého synovce a jeho průvodce ležeti na zemi, kdežto koně bez jezdců zběsile uháněli do pustiny. Asi padesát kroků od mne zápasilo klubko Indiánů s mými dogami. — kdežto opodál bojoval Komanč s rudochy."

"A vy jste zůstal nezraněn?"

"Ano. Zatím co první leknutí ochromilo moje údy, při spatření svého padlého synovce a jeho lidi zmocnila se mne velká zuřivost. — Dal jsem koni ostruhy a několika skoky dostali jsme se k rudochům, kteří zápasili s mými psy, a já po užití pušky své jako obušku, bil jsem slepě do rudokožců. — Moji stišnění psi byli mým útokem poněkud uvolnění a vrhli se s dvoj-

násobnou zuřivostí na své nepřátele, takže za chvíli neměli jsme nic víc na práci."

"Vy jste je všechny pobil?" — nemohl se otázky zdržet Enki.

"Caramba! To jest snáze vyslovit, než vykonat", odpověděl lovec buvolů, hladě si dlouhý svůj vous. "Ačkoliv mám silnou pěst, přece rudoši měli přede mnou méně strachu než před mými psy, — kteří svými zuby provedli důkladný kus práce a nyní, když byli volní, běželi k druhé skupině, kde zápasil se svými nepřáteli Komanč."

"A vy jste stále nebyl zraněn?"

"Ne, já a Komanč také ne. Vrhli jsme se znovu do boje, a v několika málo minutách opanovali jsme bojiště. Kdo z Indiánů nepadl, prchl. Komanč mi potom vyprávěl, že Mišenc a Rudá Ruka ve spojení s Apači nastavili tento případ. Vyčíhali nás, aby se zmocnili našeho zboží. Na mou otázku, kdo jsou Mišenc a Rudá Ruka, řekl mi můj rudý druh, že jsou to dva pohraniční lupiči toho nejnebezpečnějšího druhu, kteří hned s tím, hned opět s jiným kmenem Indiánů se spojí k loupeživým podnikům; tu a tam také drží s bělochy, dle toho, kde a jaký kým jim prospěch."

"A co se stalo s vašimi psy?" — ptal se opět Enki. "Pronásledovali prchající Indiány?"

"Ano, moji psi, na které jsem docela zapoměl", pravil starý lovec, kradmo setřev slzu z oka se vyronivší. "Když jsem se pak po nich ohlížel, spatřil jsem tohoto věrného Oso ležeti na zemi a lizati smrtelnou ránu jeho kamaráda, jakoby ho tím chtěl k životu probudit. Ztratil jsem v boji jedno ze svých dvou věrných zvířat, a Oso truchlí ještě dnes po svém druhovi."

V tu chvíli přijeli do tábora don Diego, senátor a dona Dolores. — což ovšem vzbudilo všeobecný rozruch.

Když panstvo se odebralo do svých stanů, obrátil se opět Enki na lovce buvolů.

"Viděl jste naši mladou paní?" — tážal se tohoto.

"Pravý květ prairie", zněla odpověď.

"Proto ji nazývají Růže Mexika", pyšně pronesl Enki.

"A vším právem, jest květem, který by asi rádi získali všichni ti, kteří procházejí těmito divočinami, a který by také právě tak rád Indián uvedl do své chaty —"

"Co vás to napadá!" přerušil ho Enki. "Naše paní do chatrče rudocha? Všiml jste si toho mladého muže? Je to senátor z Arispe a ten uvede naši paní do svého mramorového paláce —"

"Nikdo nemůže vědět, co se stane", odpověděl vážně starý lovec. "Já jsem smrtelně zranil pěkný počet buvolů a považoval je již za svůj majetek, a přece se jich zmocnili vlci nebo Indiáni."

V tom okamžiku Oso zvláštním způsobem zakňučel.

"Co to znamená?" ptal se Enki, plaše pohlédnuv na mohutné zvíře. "Jsou snad blízko rudoši?"

Lovec pozoroval pečlivě svého psa, jehož oči okamžik zajiskřily, pak se ale opět zavřely.

"To nic není", prohlásil lovec buvolů. "Osovi se zdá o nějakém Indiánovi." —

Mohlo býti asi šest hodin večer, když panstvo vyšlo ze svých stanů, všichni se již zotavili po namáhavé cestě, změnili šat a nyní chtěli užiti nádherného tropického večera, kdy slunko již se klonilo k západu.

Zatím co don Diego shromáždil kolem sebe všechny své lovce koní, aby od nich přijal zprávy o učiněných pozorováních a o stavu honby, přistoupil don Gaston k doně Dolores, a tážal se jí, jak se jí daří a nabídl ji galantně rámě.

Okolí Buvolího jezera poskytovalo pitoreskní pohled. Dona Dolores svěží a kvetoucí jako růže, po její straně svěťácky našořený senátor. Don Diego ve svém malebném kroji uprostřed svých lovců v jejich praktických, ale přes to romanticky působících oděvech — čtyři lovci buvolů, dle zevnějšího polo-indiáni a polo-civilisovaní lidé, stany panstva, volně pobíhající krotcí koně, k tomu divoce

romantické okolí Buvolího jezera, v jehož jasných vlnkách odráželo se zapadající slunce — to vše dohromady poskytovalo pohled, hodný jistě štětce malířova.

Zatím co don Diego ještě hovořil se svými lovci, přistoupili Dolores a senátor ke skupině, a také oni čtyři lovci buvolů, kteří se chystali na další cestu, se přiblížili, aby se skromně rozloučili s donem Diegem.

Tu Oso krátce zaštěkal.

"Co je?" tázal se jeho pán, pohlednuv na psa. "Měli by býti ruďošů opravdu někde poblízkou?"

"Indiáni?" zvolala dona Dolores s úžasem. "Jsou v této krajině?"

"Ne, seňoro, až dosud jsem našel ani stopy po nich", odpověděl starý lovec buvolů, "neboť by museli jinak jako veverky nebo divoké kočky lézt po stromech. Ale tento pes —"

A lovec sledoval svým zrakem každé hnutí psa, jehož oči zčervenaly a srst se naježila, a který, učiniv zuřivé dva či tři skoky, — klidněji, ale stále kňuče, opět ulehkl do trávy.

Doga bez příčiny nevyšla. Lovec však přes to snažil se společnost uklidnit.

"Pes jest vycvičen na Indiány a on je věští z daleka", pravil. "Ježto nyní mlčí, je to důkaz, že se ve svém větření zmýlil. Nyní", dodal a obrátil se k donu Diegovi, "nezbývá nám než se rozloučiti a přáteli vám dobrý a šťastný lov."

Uklonil se po těchto slovech a obrátil se ku svým druhům, kteří se chystali vsednouti na osedlané již koně. Enki, mladý lovec koní, jim pomáhal a zářil radostí, když mu pán psa stiskl na rozloučenou srdečně ruku. Pyšnil se, že mohl dotknouti se ruky, jež stala se Indiánům tak zákaznou.

Dona Dolores mezitím pošeptala otci několik slov. Don Diego nejdříve sice pokrčil rameny, ale když pohlédl do prosebných očí svého dítěte, usmál se a přikývl. Potom se obrátil k odcházejícímu lovcu buvolů.

"Řekněte mi, přáteli", pravil, — "vy jste jistě již měl mnohou potyčku s Indiány a jste s jejich oby-

čeji obeznámen."

Enki, radostně vzrušen, uznal za dobro, pronést několik slov.

"Jest tomu teprve několik málo dní", odpověděl místo lovce, "kdy měl boj na život a na smrt s těmito nesmiřitelnými nepřáteli bělochů." —

"Slyšíš, otče?" zvolala Dolores.

"A kde to bylo?" tázal se don Diego.

"V blízkosti Tubac", sdělil lovec. —

"Sotva dvacet mil odtud", znamenalo ulekuté děvče.

"Je to dítě", objasňoval otec, — "jež od třech dnů, kdy jsme v lesích potkali dva Indiány z kmene Papoušků —"

"Tatičku", přerušila ho Dolores, "Papouškové nemají takové divoké tváře. Byli jistě přestrojeni, jak řekl také don Gaston —"

"Pan senátor jest právě tak bázliv jako ty, dceruško", usmíval se don Diego.

"Když jeden cestuje s největším pokladem na světě, pak nemůže býti nikdy dosti opatrný", pronesl lichoťně senátor.

"Budiž", přiznal don Diego a obrátiv se k lovcu, tázal se ho: "Co vyděláte denně při svém loveckém řemesle?"

"Jak to jde", zněla odpověď, "někdy hodně, někdy málo a někdy nic."

"Mnoho-li asi průměrně?"

"Denně dva piastry, počítaje bezvadnou buvolí kůži po pěti piastrech."

"Dobrá. Když vám dám každému tři piastry denně, chcete se svými společníky účastniti se naší honby a u nás zůstat?"

Tento návrh byl okamžitě jednohlasně lovci přijat.

"Mimo toho můžete si každý vybrati koně mezi těmi, které nachytáme."

"Bude nám potěšením, sloužiti takovému velkodušnému pánovi, jako jste vy, done Diego", prohlásil jménem všech starý lovec.

"Doufám, milé dítě", pravil don Diego ku své dceři, "že budeš nyní těmito čtyřmi statečnými lovci a našimi lidmi tak dobře chráněna, že ti strach nebude více kaziti

radost z honby."

Dolores místo odpovědi objala otce. —

(Pokračování.)

DOPISY.

HALLETTSVILLE, TEX.

Vážená redakce a milé čtenářky Č. Ž.! — Předně všem upřímný pozdrav z dálného Texasu. — Večery již se nám značně natahují, a tu zajisté i těch dopisů bude více. Po delší čas trvajícím suchu nám krásně přší již třetí den, a tudíž bude dosti vláhy připravit podzimní zahrádky, a taky zdejší hospodyňky se činí, zeli se přesazuje a semena v obchodech jdou jak "hot cakes", jestli již nám je Texaské slunéčko neupeče. — Minulý týden ještě topilo dobře až přes 90 stupňů v poledne, teď při tom dešti se již trochu ochladilo. Pikování bavlny se chýlí ku konci, úroda byla velmi slabá, za to ale korny máme dostatek, že všechno je vyplněno a vycpáno. — Tedy kornu je dosti a je tuze laciný, za to ale krmiků je málo a je po nich velká poptávka a jsou drahé. V loni bylo krmiků dost a nebylo je čím vykrmit, kdežto letos je to naopak. Také drůbež a vajíčka mají dobrou cenu.

Minulou neděli se v naší osadě odbýval osadní piknik a bazar, který se vzdor slabé úrodě bavlny dobře vydařil. Počasí bylo jak objednáno, všechno se dobře uvedlo na peníze a výtěžek jest uspokojivý. V krátkém čase se bude představovat osadní síň, které jest zde nutně potřeba. Školáci po delším odpočinku opět s chutí se vrátili ku svým knihám, a mnohé matce se ulevilo, že mali neposedové místo těch toulek jsou v bezpečí a pod dohledem.

V naší osadě máme 3 studenty, kteří v semináři sv. Jana v San Antonio studují bohosloví a jsou to: p. Anton Matula, James Quita a James McKnight. — Kéž je Pán Bůh silí v jejich těžkém učení, aby dosáhli cíle vytknutého a stali se sluhy Páně, kterých jest tak zapotřebí. — "Nebo žeň jest hojná, ale dělníků málo".

Politování hodně neštěstí se při-

hodilo několik mil od Hallettsville na farmě p. Jana Januše. V pondělí kolem desáté hodiny ráno, otec p. Jan Januš vzal brokovnici že půjde na hon na veverky. Syn jeho 18letý byl doma, a otec odešel. Za chvíli syn také vyšel, že se podívá po pekánech, a vylezl na jeden strom a trhal ořechy. — Otec se díval po veverkách a uviděl, že na jednom stromě se halouzka hýbe a skrze mech na stromě nebylo více vidět. Vystřelil v domnění, že je to veverka, a rána zasáhla syna, který zraněn spadl dolů. Než byl dopraven domů, po cestě dokonat. Měli jen toho jednoho syna, starší dcera jest již provdaná. — Ubozí rodičové, toť hrozná rána pro ně; a otec chudák raději sám sebe by viděl v rakvi, nežli syého jediného syna, kterému nešťastnou náhodou sám smrt' způsobil. Pán Bůh je potěš v jejich nezměrném zármutku. — Zajisté Bůh zkouší naši trpělivost, jak zkoušel praotce Abraháma, — kdy měl za obět' dáti svého syna Isáka.

Úroda pekánů ve zdejších okoli jest slibná, jestli jen se udrží obstojná cena, a aspoň vynahradi mnohým rodinám pochybenou úrodu bavlny.

Ku konci mého dopisu vybízím též pí Jos. Strakovou, aby se nechala brzy vidět s dopisem od nás a všechny milé dopisovatelky jen hodně pište do té naší Ženušky. Všechny ji s touhou vyhlídáme, a jak přijde ihned v ní nalezneme milou a upřímnou společnici, která nám nahradí i tu nejlepši zábavu. — S přáním všeho dobra celé čtenářské rodině, všechny správné předplatitele a žádné dlužníky přeji ct. redakci, zůstávám vaše věrná čtenářka

Marie Kuhnová.

WALLIS, TEXAS.

Vážená redakce Č. Ž. — Zasílám ještě 25c, které jsem obdržela poštou od pí. A. Márové z Painesville, O., jako příspěvek na Českou Ženu, pro bratra Laurence v Africké missii. Pišete ct. pí. že jest to málo, ale i to málo vypočítá, když se spojí více dobrých duší, a pracují společně pro něja-

kou dobrou věc. Pán Bůh zaplat' i za tento Váš příspěvek, k němuž můžete připojit vroucí modlitbu za Missie v Africe, o kterou také br. Laurenz prosí.

Co toto piší, máme právě po osadním bazáru, který byl zdařilý. Zvláště nás těšila účast z jiných osad, která byla velmi slušná. — Dnes byla slavnost spolková v E. Bernard, ale celý den více méně přšelo, což asi hodně lidu zdrželo doma, kteří by se rádi byli za příznivého počasí dostavili.

Vyučování v naší osadní škole zahájeno dne 23. září, a značný počet dítek se dostavil k zápisu. Ctih. Sestry obětavě se ujaly té naší drobotiny, které již tolik připravily pro ten životní boj.

Sklizeň bavlny jest průměrně asi poloviční oproti roku minulému, jak ukazuje množství očistěných balů. Deštivé počasí zdrží zase sbírání, které velmi pomalu pokračuje, kde bavlny jest pokrovnou. Podzimní zelenina bude mít dobrou vyhlídku, nebude-li zase deštů příliš mnoho.

Novinky nebudu psát, proto, že nežli přijde dopis do tisku, jsou to věci dávno minulé a nezajímavé.

Srdečný pozdrav ct. redakci i všem čtoucím zasílá

M. Nováková.

FORT WORTH, TEX.

Ctění redakce! — Nejdříve Vám mnohokrát děkuji za uveřejnění mého posledního dopisu, a prosím Vás o uveřejnění tohoto. Máme po bazáru, který se velice vydařil. Dárčky jsme skoro všechny vyprodali, — jen málo nám zbylo, to budeme prodávat na listky, a peníze zase přijdou na tu naši novou budovu. Prosím pane redaktore, uveřejněte ještě jména všech dárců, kteří poslali dárky na moji adresu. Pí. Rubešová, Oklahoma City, paní Machalová, Chicago, Ill., P. A. Hála, Mineola, Tex., pí. Moravcová, St. Louis Mo., p. Jankovský, Cicero, Ill., pí. Boušková, Ennis, Tex., pí. Bodláková, Chicago, Ill., p. Karel Česal, N. S. Canada, pí. Pecharová, Detroit, Mich., p. Tamson, Ennis, Tex., pí. Elizabeth Rozsypal, Chicago, Ill., Miss H. Kim-

mel, Mt. Vernon, N. J., pí. Verner, El Paso, Tex., p. Polanovič, Fort Worth, Tex., pí. Chaloupková, Fort Worth, Tex., pí. Šilhavá, Fort Worth, Tex., pí. Botíková, Fort Worth, Tex., pí. Peterková, Fort Worth, Tex., pí. Skrášková, Fort Worth, Tex., pí. Anna Svitáková, Fort Worth, Tex., pí. Wystavilová, Fort. Worth, Tex., p. Vaskuský, Fort Worth, Tex., pí. Kubínová, Dallas, Tex., pí. Merliková, st., Fort Worth, Tex., pí. Anežka Svitáková, Fort Worth, Tex., pí. Kotefová, Fort Worth, Tex., pí. Polášková, Fort Worth, Tex., pí. Růženka Šilhavá, Fort Worth, Tex., pí. Kuchařová, Fort Worth, Tex., p. Týrek, Fort Worth, Tex., pí. Petrová, Sheldon, Tex., pí. Merliková, ml., Fort Worth, Tex., pí. Mašová, Fort Worth, Tex. a pí. Šrámová, Fort Worth, Tex. Všem dárcům volám zaplat' Pán Bůh tisíckrát, kéž Vám to Pán Bůh nahradí, dá vám zdraví a štěstí.

Paní Bodláková, 2648 Ridgeway, Chicago, Ill., děkuji Vám mnohokrát za přímělu. Dostala jsem pěknou deku na kulatý stůl.

Panu BERNARDU STRÍŽOVI, Box 712, San Antonio, Texas.

Milený příteli! — Piší toto bez Tvého vědomí do Hlasu a Č. Ž., kde jsem dobře znám. (Uveřejňuji v Č. Ž. román Mexická Růže). Tobě zde piší poněvadž znám Tvůj dobrý charakter řadu let. — Následkem stálého sezení co česko-amer. novinář jsem utrpěl zlou ledvinovou a játrovou nemoc. — Moje 50letá žena hrozně trpěla změnou života, bolením kříže, boků a hlavy, jedna dcera potížemi s dechem; druhá co prodavačka v obchodě bolestmi nohou. — Dnes jsme všichni zdraví, dik užívání Tvých radiových kompress které v naší rodině vykonaly skoro divy. Za pobytu v Texasu jsem co novinář poznal mnoho lidí co byli kompresama co prodáváš, uzdravení, i když lékaři nemohli pomoci. (Kdo z čtenářů chce se u mne přesvědčit, jest vítán.) — Mnoho zdaru Ti přeje Tvůj upřímný Stan. Novotný, 1426 W. 18th Street, Chicago, Ill.

pěkná ruční práce, je od pí. Rozsypalové, Chicago, Ill., a pak dárečky, dětské šatečky pro chlapečka i holčičku od pí. H. Kinnel N. Y., a dárečky pěkné též od p. Verner, El Paso, Tex., to na vaši přimluvu. Také jsem si zaplakala když jsem dostala vyšivanou kuchařku, a háčkovaný límec, který mi zaslal p. Karel Česal, N. S. Canada. Sedm roků už je nemocný, jeho paní ho naučila ručním pracím, a tak prý sedí a vyšívá, nebo háčkuje, aby si nezoufal, a že také přispívá na tu naši novou budoucnost. Jak je to smutné; co je ve světě lidí zdravých a bohatých, a přece když se jedná o dobrou věc, si ani nevzpomenou.

Ale já už musím přestat naříkat, aby se můj dopis neocíl v tom bezedném koši. — Ctěnou redakci prosím o trpělivost a opravení mých chyb. — Ještě srdečný pozdrav na ct. redakci a všechny čtoucí

A. Sviták.

2122 Prospect Ft. Worth, Tex.

(Také p. redaktore si posílám \$3 na Českou Ženu a děkuji Vám za správné zaslání. \$2.75 je na Č. Ž. a 25c na sirotky.)

Jaká je ta německá "zářící" kultura.

Co jsem prožil v Německém koncentračním táboře.

Náš krajan, zajatý 18 měsíců za ostnatým plotem hitlerismu, vypravuje své zkušenosti.

Denní katolické 'Lidové Listy' vycházející v Praze, přinesly dne 15. září t. r. tento hrůzný článek o té německo-hitlerovské bestialní kultuře:

"V roce 1934 byl jsem zaměstnán u firmy Kosmos v Drážďanech jako česko-německo-francouzský korespondent.

Kolem 7. ledna 1934 asi po 10. hodině dopolední přišli do kanceláře firmy na Altmarku tři muži v hnědých uniformách a vyzvali mě, abych je následoval. Neřekli proč. Přirozeně jsem jim žádného odporu nekladl a šel jsem s nimi. Když jsme došli na místo, a to do jejich kasáren, tak zv.

Braunes Haus, dostal jsem místo vysvětlení pár pohledů a ran obušky s nadávkami Böhmische Schwein atd. byl jsem zavřen do separace. Tam jsem byl do druhého dne. Pak jsem byl předveden k veliteli tohoto domu, který mne obvinil, že jsem zprostředkovatelem ilegálních zpráv a spisů mezi emigranty německými a jich přívrženci, kteří se ještě v Německu zdržují. Samo sebou jsem mu odpověděl, že se snad musí jednat o nějaký omyl jelikož jsem se nikdy o takové věci nestaral. Místo odpovědi byl jsem nehorázně ztloučen, zkopán a za dalších sprostých nadávek jsem byl znovu zavřen do separace. Toto jednání se ještě třikrát opakovalo, načež jsem byl bez nejmenšího objasnění naložen do auta a odvezen. Kam mne vezou, mně vůbec řečeno nebylo. Až potom jsem viděl, že se blížíme k nějakému hradu.

Cesta sama o sobě trvala vozem asi 3 hodiny. Po našem příjezdu do Hohnsteinu, jak se onen hrad, současně koncentrační tábor pro Sasko jmenoval, byl jsem nucen se postavit za dozoru dvou úderníků čelem ke zdi a tak jsem byl nucen stát aspoň 2 hodiny. Hnouti jsem se nesměl, jelikož mně bylo hrozeno, že při nejmenším pohybu budu zastřelen. Jako důkaz nabili oni dva úderníci přede mnou pušky.

Po uplynutí této nekonečné trvající doby byl jsem zavolán do příjímací kanceláře, kde se mnou sepsali příjímací protokol. Hrubě nadávali a tloukli mne. Nato jsem pokusem s oněmi dvěma muži musel utíkat prodeky. Jak ale ono fasování ve skutečnosti vyhlíželo, si žádný, třeba by byl starým vojínem, nemůže vůbec ani představit. Skladiště, velká to místnost, bylo přepaženo asi v půli na dvě místnosti. V onom přepažení byl otvor, do kterého jsem musel prodeky prostrčiti ruce. Jak jsem je tam strčil, byl jsem za ně uchopen a vtažen dovnitř na dlouhý stůl, který asi k těmto účelům

tam byl postaven a tam jsem, jak jsem se později dověděl, obdržel "Die Taufe von Hohnstein" (hohnsteinský křest). Okolo onoho stolu stálo totiž spousta lidí s klacky, obušky a jinými nástroji, které slouží k přeškolení na ideu N. S. D. A. P.

Co bylo potom, již jsem nevěděl, neb jsem se probudil teprve za tři dni v tamní nemocnici s přeraženými 3 žebry a celý modrý. V oné nemocnici jsem byl asi 3 měsíce, načež jsem byl přidělen k tak zvanému pracovnímu oddělení. Takové pracovní oddělení jest totiž shromážděním všech internovaných, nehledě na stáří a pracovní schopnosti jednotlivců.

Oddíl, do něhož jsem byl přidělen, staví silnici pro automobilové závody mezi Hohnsteinem, Pirnou a Budyšínem. Na této silnici jsme při mizerné, nedostačující stravě museli pracovat až 14 hodin denně, a to nejtěžší práci, jakou si člověk vůbec může představit, jako lámat kámen, tlouci šterk a podobně. Jak

Mějte lékaře v domě!

Před mnoha roky napsala jednatelka pí. Kalková z Hallettsville, Tex.: Přišla jedna paní pro Nonat a povídala: V noci mně něco jedovatého poštípalo, ale to byla bolest! Na štěstí jsem měla kousíček Nonat. Dala jsem na poštípané místo a nyní si přeji jinou, neb vím že mně vyléčí. A stalo se.

P. Hugo Neuman, Corvallis, Ore., synovec pí. Kalkové píše 2. srpna t. r. — Nonat nemá scházet v žádné domácnosti. Ušetří mnoho peněz, bolesti i času. Známany mnohé případy že dali lidé lékaři až \$50 a mají ruce schromlé. Nonat by to byla vyléčila za 20c. Neodkládejte si Nonat opatřit, nevíte co se může přihodit ve dne neb v noci Nonat je pohotový lékař hned při ruce Mám toho zkušenost

Pravá masť je s Trade Mark—

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Prejte se vašeho lékárníka nebo jednatelce, ale nic jiného neberte. — Píšte přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicago u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u pí. F. Krobůšek, 12718
Holborn Ave.

jsem již podotkl, pracovali mezi námi i starci 70letí a také slepec, který se dopustil toho zločinu, že složil a zpíval pro svoji obživu písničku, která jaksi nebyla vhod německému režimu. Jako stravu jsme měli třikrát denně kousek chleba a trochu polévky. Jen v sobotu byla výjimka, a to smradlavý herinek a pár černých bramborů. Při tom tak těžká práce. Ale ne dosti na tom, ještě denně po večeři jsme všichni museli na dvůr a tam okolo lípy, která stála uprostřed nádvoří, jsme v šestistupech museli chodit neb běhat do 9 až do 10 hodin večer jak v létě, tak i v zimě a učit se zpívatí údernické písně.

Za mého pobytu byl tam stálý stav kolem 1,800 lidí, z nichž bylo asi 130 žen. Mezi jinými bylo tam internováno asi 60 katolických a 130 evangelických kněží, kteří nebyli nijak ušetřeni všech těchto utrpení, naopak, možno-li říci, bylo s nimi nakládáno ještě hůře nežli s ostatními. Byl tam též zavřen Ernst Heinrich Freiherr von Pudor, 80letý kmet, který již před válkou byl znám jako žurnalista, který nejčastěji píše články a brožury protižidovské. A ku podivu, přes to, že režim Hitlerův je režimem protižidovským, byl i tento muž, přes jeho stáří, také takovým způsobem ztýrán, že byl po několik neděl upoután na lůžko.

Jiná specialista "přeškolení" bylo tak zvané Strafeexerzieren. To si představte asi takto: Jednou týdně, a to obyčejně v neděli neb svátek, kdy se na silnici nepracovalo, byli jsme seřazeni na dolním nádvoří. Tam jsme museli běhat 2 hodiny poklusem, 2 hodiny leželi po břiše a pak jako koruna všeho jsme dostali do ruky hůl, na této holi na obou koncích byly přivázány provázky asi 2 metry dlouhé, na těchto provázcích byly uvázány dvě cihly, a teď jsme museli jít bezpočtukrát s tímto nástrojem do dřepu, při čemž jsme museli ony cihly pomalu navinovat na hůl a zase svinovat. Samo sebou

že to vydržel každý nejvýše 20 až 30 minut. Pak buď upadl neb omdlel, ale tak jako tak byl zkopán za to, že simuluje!

Všichni úderníci byli den co den i s veliteli opilí, při čemž se dopouštěli takových zvěstev, že by člověk tomu ani nechtěl věřit. Tak na příklad při takové jedné orgii přepadlo jich aspoň třicet Hanu Fritscheovou, která ještě téže noci bez pomoci a ošetření zemřela. Její snoubenec, Karel Weiffeld, byl bestiálním způsobem ráno při nástupu do práce před všemi ostatními utlučen a ukopán, a to takovým způsobem, že mu vyhrězla úplně střeva a že slabiny měl prokopány.

Tímtež způsobem byl odpraven bývalý saský ministerský předseda Liebmann. Dr. Freund, zubní lékař z Drážďan, byl postaven ke zdi a bez zavázání očí bylo po něm střeleno, a to na slepo, takže se z toho zbláznil a skočil do příkopu, který je aspoň 40 metrů hluboký.

Do tohoto příkopu vůbec naskákalo ze zoufalství za mého pobytu aspoň 200 lidí. Kvardián kláštera minoritů, Monsignore Körner, byl taktéž zcela bestiálním způsobem utlučen. Také se často stalo, že člověka, který jim v táboru samotném nedal příležitosti, aby ho utloukli a kterého se chtěli zbavit, naložili jednoduše do auta a převáželi ho do jiného tábora. Při tom s ním na cestě zastavili a poslali ho vykonati jeho potřebu. Zezadu ho pak odstřelili a všechny noviny musely přinést zprávu, že N. N. byl na útěku při převážení z jednoho koncentračního tábora do druhého zastřelen.

Dne 30. června přijelo najednou do tábora 6 velkých obrněných aut. Z těchto vozů vystoupilo asi 1,000 příslušníků SA v černých uniformách. Okamžitě obsadili celý hrad, odzbrojili posádku, která pozůstávala z příslušníků SA a celou zavřeli do separací. Tutéž noc přijely další vozy, ve kterých přivezli mezi 100 zatčenými vůdci SA také

členy saského královského domu. Mezi nimi byl princ Ernst, princ Heinrich a princ Georg von Sachsen, dále generál hrabě Pusinelli, vůdce saského Stahlhelmu, hrabě Spretti, vůdce saské SA a mimo ně ještě spousta jiných vůdců. Z nich bylo okamžitě v noci zastřeleno asi 40, mezi nimi poslední dva jmenovaní. Na tuto popravu jsme se všichni museli, seřadění ve čtverhranu, dívat i při tom nám řečeno, abychom se podívali, jak Německo trestá své zrádce a že se nám nepovede jinak, jestliže se nepřeskolíme. Z Čechů tam byli celkem tři mimo mne, a to: Weiss ze Slovenska, který byl odvezen, nevím kam. König z Mostu, který byl ubit a pak bylo hlášeno, že zemřel na zápal plic.

Pulkrábek odněkud z Čech, odkud nevím a co se s ním stalo, také nevím.

Před 14 dny byl jsem naložen bez omluvy a bez vysvětlení do auta a odvezen na hranice, kde jsem byl předán naší pohraniční stráž. J. R.

Specialista. "Chtěl bych zařazení do pánského pokoje, ale něco, co každý nemá." — Snad tedy hotově placené?"

STARŠÍ PANÍ HLEDÁ MÍSTO za hospodyně na menší české faře, neb u samostatné paní jako společnice, k lehčí domácí práci za byt, stravu a menší plat. Přihlášky pište na adresu: "Hledá místo", c-o "Česká Žena", 1611 So. 11th St., St. Louis, Mo.

HLEDÁ SE ČESKÁ KATOL. ŽENA

k vedení domácnosti na farmě, která nehledí na velký plat jako spíše na dobrý domov. — Píšte pod značkou:

"P.-18." "ČESKÁ ŽENA",
1611 So. 11th Street St. Louis, Mo.

Nemoci měchýře,

btíže při močení, pálení a řezání, časté nucení na moč, hlavně v noci, zvláště u starších lidí, bolesti v zádech, revmatismus zmírníte a odstraníte použitím našich léků.

České Herbarium,
MISHICOT, WISCONSIN

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.
... Published by the ...

BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

13.—Neděle—Eduard; Kolman.
14.—Pondělí—Kallist I.; Burkard.
15.—Úterý—Terezie kl.; Aurelia.
16.—Středa—Havel; Gerard M.
17.—Čtvrtek—Markéta M. Alac.
18.—Pátek—Lukáš, evangelista.

PODZIMNÍ DOVOLENÁ.

Píše Dr. John L. Rice, komisař
zdravotnictví města N. Y.

Víc a více lidí volí podzim za
dobu své dovolené. Pro ty, kteří
dávají přednost chladnějšímu po-
časí a netouží po velké společno-
sti, jsou podzimní měsíce dobou
velmi lákavou. Několik týdnů od-
počinku o dovolené je vždy žá-
doucnou, ať už v kterékoli roční
sezóně; když však listy počínají
žloutnouti a přeměňují venkov v
nádherné panoráma mnohobarev-
né krásy, pak vzduch, prosycený
vůní podzimu, je snad více vzpru-
žující, nežli ve kterékoli jiné době
roční. Na horách jsou touto do-
bou chladná rána a večery pravi-
dlem, na některých místech do-
stavuje se již i slabá jinovatka,
která se jaksi osvědčuje jako do-
datečná vzpruha. — Dlouhé pro-
cházký a pochody v přírodě, ke
spánku se již připravující, poslou-
ží výborně celému našemu orga-
nismu. Možná, že není ještě ani
příliš pozdě na zaplávání si v hor-
ské tůni nebo prameni.

Také mořské pobřeží neztratilo
nic ze své letní krásy a nepřestá-
vá lákati podzimní návštěvníky,
tím spíše, že většina hotelů vychá-

zí jim vstříc zvláštními cenovými
výhodami. — Návštěvníků ubylo,
hluk, nerozlučně spojený s letní-
mi zástupy, se utíšil, všude panu-
je klid, vyzývající přímo ke sku-
tečnému odpočinku — jimž každé
pravé prázdniny mají býti.

Zvolil-li jste si podzim za do-
bu své dovolené, nebo byl-li jste
okolnostmi donucen odložit svou
dovolenou až na nynější dobu, —
můžete se těšiti vědomím, že jste
na tom patrně mnohem lépe než
ti vaši známí, kteří se pekli v hor-
kých paprscích slunce a přišli do-
mů bolestně opálení. Vy se niče-
ho podobného nemusíte už obávat
a můžete se proto procházeti a
hrát si venku na slunci zcela bez-

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné
zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jež
svou utišující a hojící působivostí má za účel,
aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně za-
stavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. —
Proč trpěti když jest Vám umožněno používání
tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí do-
mova, bez nepříjemnosti, ztráty času a velkých
výloh? — Ohledněte si HEMROCOL prostřed-
nictvím vašeho lékaře, anebo zašlete 65c
přímo nám, pro trubici HEMROCOLU, a efec-
ním příkladem a obdržíte vše s podrobným
návodem k používání obratem pošty.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál jež
předem zkoušíte, napište nám a za-
šleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku.
Pište na: Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 57),
St. Louis, Mo.

LUČNÍ THÉ

pro všechny vnitřní bolesti, na-
stuzení a flu. 50c balíček vy-
placeně.

J. L. Irwinsky, Banner, Okla.

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Klásterní Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní léčení závratí, vysokého tlaku krve,
žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater,
a vyrážek. Vrací zdraví stav těla.

Cena \$1.00 vyplaceně.

PATRIA TRADING CO.

5210 Broadway

Cleveland, O.

trestně, při tom však těšiti se stej-
ně blahodárnému vlivu slunečního
světla a tepla. Pohybujte se na
čerstvém vzduchu a ve slunci po-
kud možno nejvíce, jezte správně
upravenou a vyrovnanou stravu a
spěte aspoň osm hodin denně.

Čtěte a rozšiřujte Českou Zenu.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, od-
znaky, kovové pečete a máme na
skladě všechny jiné spolkové potřeby.
Držíme zlaté křížky a knoflíky všech
katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík.....95c
Jeden tucet, po.....85c
Dva tucty, po.....80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta.

Chicago, Ill.

Pravá česká povídla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVĚ

zasíláme po celých Spoj. Státech za
ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající
povídla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

Dítě pro Vás?

Když nemáte požehnání mít své vlastní dítě,
a toužíte po dětských ručkách a úsměvech, ne-
vzdávejte se naděje. Pište soukromý dopis na:
Mrs. Mildred Owens, 607 Hanan Bldg., Kansas
City, Mo., a ona Vám poví o jednoduché domácí
metodě, která jí pomohla po 15 letech. Mnozí
píší, že toto jim přineslo vysněné životní štěstí.
Proto pište dnes, a pokuste se o Vaše.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misionů
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemědělci mohou býtí zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Jeho Důstojnost Soudce

SLYŠÍ svědectví, naslouchá svědkům, bere na váhu vývody právníka žalující strany a obhájce a pak — vydá rozsudek. V našem případě

Veřejnost Jest Soudcem

Ona zkusila

Dra. Petra Hoboko

a shledala jej výtečným a velice účinným rodinným lékem. Soudcovo rozhodnutí může býti nalezeno v mnoha tisících děkovných dopisů psaných vděčnými lidmi, kteří brali Dra. Petra Hoboko a jsou nadšeni výsledky.

Dra. Petra Hoboko byla poprvé připraveno co tekutina v roce 1860 Drem. Petrem Fahrneyem a nyní jsou čtyři generace svědků, jež mohou svědčiti ve prospěch jeho působivosti v léčení

Nepřavidelností Střev, Nestravitelnosti, Bolestí Hlavy, Žaludečních Nesnází, Obyčejných Nachlazení, Nespavosti, Zácpy, a Nečistot Pokožky.

Dra Petra Hoboko jest sestaveno z bylin, listů a kořenů dosvědčené léčivé ceny. Tajemství jeho úspěchů, nachází se v jeho účinku na pochod zažívání a vyměšování. Opatřte se tímto znamenitým lékem, dobrodincem generací, uznaným miliony.

Zvláštní Nabídka: Dra. Petra Hoboko není obyčejný předmět. Jest prodáváno výhradně místními jednateli. Jestliže nám zašlete Jeden Dolar a kupon, obdržíte, balíčkovou poštou, poštovné vyplaceno, jednu 14 uncovou láhev tohoto léku.

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
2501 Washington Blvd. Chicago, Ill.

V Kanadě jest dodáváno beze cla.

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.

Kupon č. 2824

2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

V příloze naleznete Jeden Dolar. Prosím zašlete mně zkušební láhev Dra. Petra Hoboko.

Jméno

Adresa

Poštovní Úřadovna.....